

Mareşal Petain Fransız Başvekili, Weygand Başvekil muavini oldu

**İttifak siyasetimizde ve harp
harici vaziyetimizde
değişiklik yoktur**

Ankara 16 — (Başmuahhırimizden) — İtalyanın harbe karışmasından sonra hasıl olan vaziyet içinde Türkiye'nin nasıl bir yol tutacağını, hiç şüphesiz günün mühim bir meselesi olarak, dahilde ve haricte kendi kendilerine soranlar eksik değildir. Hâdiseleri kendi bildiğimiz, muhakeme ve müşahade edebildiğimiz kadar söyleyelim ki Türkiye'nin vaziyetinde değişmiş birşey yoktur.

Türkiye Cumhuriyeti müttefiklerle imzaladığı muahedelerin metnine ve ruhuna ve bu muahedelerin ayrılmaz bir topluluk teşkil eden bütün hükümlerine her zaman, evvelce olduğu gibi bugün de tamamen sadıktır ve yarın da sadık kalacaktır. Biz bu muahedeleri imzalarken bize düşen teahhüdleri, müsterek ve devamlı menfaatlerimizi tarihin sürekliliğinde hesap ederek kabul ettik. Türkiye hükümetinin siyasi seciyesi Türk milletinin cihanca tanınmış ahlâki meziyetlerinden ayrı olmadığı ve olamayacağı için her hangi bir devirde giriştiğimiz teahhüdleri zamanın geçici ve elemli şartlarına bağlı tutmak gibi bir hareket bizden beklenemez. Bunun büyük delili, geçen cuma günü toplanan Cumhuriyet Halk Partisi grubunun içtimaından sonra neşredilen tebliğde açıkça görülmüştür. Bu tebliğ mebusların müttefikler lehindeki hararetili tezahürlerini kaydettikten sonra hükümetin takib ettiği siyasetin ittifakla tasvib edildiğini bildiriyor. Hükümetin siyaseti eskidenberi daima ittifaklarına bağlılık siyaseti olduğu herkesçe malumdur. Fransada cereyan eden muharebelerde müttefik millet, eski zamanlar kahramanlarının efsanevi şecaatle dövişmesi ve üstün bir düşmana aslanlar gibi karşı koyması bütün Türkiye'de derin ve samimi heyecan hisleri uyandırıyor.

Şu esnada bütün kalbimiz kuvvetli bir düşmanın bütün savletlerine âdetâ tek başına göğüs geren, büyük insanlık idealleri uğruna can veren asıl Fransız milletiyle beraberdir.

Biz, müttefiklerin bu husranlı anlarında yürekten gelen manevi beraberliğimizle teahhüdlerimizi de ne unutmış bulunuyoruz, ne hükümden düşmüş sayıyoruz. Bilâkis sarih teahhüdlerimizden çıkan birlik ve beraberliğe, tarihin bu mühim devrinde her zamandan fazla bağlı kalmak azmindeyiz. Ne çare ki coğrafi vaziyetimiz diğer büyük ve yakın demokrasiler gibi değildir. Memleketimizin coğrafi vaziyeti kadar bugün içinde bulunduğumuz siyasi ahval ve şartlar, Türkiye'nin her hangi bir hareketini müttefiklerimize asgari derecede dahi faydalı kılacak manzarayı arz etmekten uzaktır. Her hangi bir teahhüdün ifası, sadece muahedelerin umumî heyetinden çıkan neticelerden başka, bir de her iki tarafa temin edeceği fayda yahut tevliid edeceği — faydasından büyük — mahzurlarla mukayyedir. Eğer muahedenin bütün kayıd ve şartlarından da sarf-nazar ederek girişilecek her hangi bir hareket, kendimize aid mahzurlarına rağmen, müttefiklerimiz için en küçük bir menfaat veya tesir icra edecek mahiyette olsaydı, bu mah-

zurlara dahi katlanmaktan çekinen bir tek insan bulunmazdı. Fakat biz de, müttefiklerimiz de bu esnada şuna kanaat getirmişizdir ki Türkiye'nin bugünkü siyasi ve askerî şartlar içinde, henüz vazih şeklini almayan âmiller ortasında harp harici vaziyetinden çıkması, harbin Akdenizde henüz bir nevi sükun manzarası gösteren cereyan tarzına ve neticesi üzerine bir tesir yapmaktan ziyade, harp cephesinin Balkanlara ve Yakın Şark ötelere kadar genişlemesi ihtimali bakımından müttefiklere yeni ve büyük külfetler yükletecektir. Zira Türkiye'nin girişeceği bir hareket mukabil her hangi bir taarruza uğraması müttefiklerin yardımını icab ettiriyor. Bugünkü şartlar içinde, böyle müşkül bir zaruretin ihdasındaki lüzumsuzluğu müttefiklerimiz de tasdik ediyorlar. Bundan dolayıdır ki ahval ve şartların tamamen aydınlanmasına kadar Türkiye'nin — bir gün kendisini müdafaa için kullanmaya mecbur kalacağı — bütün kuvvet ve kudretile şimdilik harp harici ve taze kalması zarureti yalnız Türkiye'nin değil, müttefiklerimizin de yüksek menfaatlerine ve uzak görüşlü siyasetine uygun bulunmuştur. Asla şüphe edilmemesi lâzım gelen nokta, bir daha tekrar edelim ki, Türkiye'nin harp harici vaziyetinde ittifaklarına her zamanki gibi bağlı kaldığı ve harbe hazırlıkta olanca azmille devam ettiğidir. Kaderin büyük saati çaldığı anda Türk milleti ulvi vazifesine sevine sevine atılmakta asla tereddüd göstermeyecektir. Bunu herkes böyle bilmelidir.

Necmeddin Sadak

İngiliz tayyarelerinin Trablus'a taarruzları

**İtalyan tayyareleri de Mısırdaki Sellum
üssü üzerine hücum ettiler**

Kahire 16 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri karargâhı bildiriyor: İngiliz tayyareleri Sidreiz ve Giarubub mevkiilerine muvaffakiyetli hücumlar yapmıştır. Harekât esnasında üç motörlü bir İtalyan tayyaresi imha edilmiş ve iki tanesi de ciddi surette hasara uğratılmıştır. Bir İngiliz tayyaresi avdet etmemiştir.

Mukabelebilimsil olmak üzere düşman derhal Sellum üzerine hücum etmişse de, avcılar tarafından kaçmağa icbar edilmiştir. İngiliz hava kuvvetleri Kismayu hava meydanına hücum ederek düşmana zayıat verdirmişlerdir.

Kahire 16 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği: İtalyan deniz hava kuvvetlerine ait tayyareler dün Sellum'a taarruz etmişlerdir. Zayıat Mısır hudut müfrezesinden iki subay ve 20 askerden ibarettir. Bunların kışla ve depoları hasara uğramıştır.

Sidi Barraniye yapılan İtalyan taarruzunda tekiz ölü vardır. Kapruza istihkâmının zaptında alınan İtalyan esirlerinin adedi sekiz subay ve 200 askere baliğ olmuştur.

Sollun, Mısır ile Libya hududu arasında kâin küçük bir şehirdir.

İskenderiyede alarm

İskenderiye 16 (A.A.) — Bugün saat 13,30 da 38 dakika süren hava hücumu işareti verilmiştir. Kalabalık plajlar sür-

**İngilterenin kararı: Katî
zafere kadar harbe devam**

**Fransanın karada mukavemeti
dursa bile müttefik donanmaları
harbi denizde devam ettirecek**

Bordeaux 16 — Fransız kabinesi bugün saat 11,15 de Reisiçümhur B. Lebrun'un riyeseti altında toplanmış, general Weygand, amiral Darlan, general Vuillemin toplantıda hazır bulunmuştur. Toplantıdan evvel general Weygand Başvekil uzun müddet görüşmüştür.

Başvekil bu sabahki toplantıdan evvel mebusan ve âyan reislerle ve İngiliz sefirle görüşmüştür.

Bordeaux 16 (A.A.) — Havas ajansı saat 14,30 da tebliğ ediyor: Nazırlar öğleden sonra yeni bir meclis akdedeceklerdir. Sabahki toplantı esnasında hükümet âzası, Reynaud'nun son müracaatına Amerika hükümetinin cevabına itilâ hasıl etmiştir.

Amerika hükümeti, geçenlerde ittihaz ettiği müttefiklere doğrudan doğruya yardım siyasetine esaslı bir tarzda devam

etmek ve hattâ bunu elinden geldiği derecede, şimdilik — öyle zannediliyor ki — Almanyaya harp ilânı haric olmak üzere, inkişaf ettirmeye azmetmiş olduğunu beyan etmektedir. Filhakika Amerika anayasası mucibince böyle bir karar vermek kongreye aittir.

Binaenaleyh Reisiçümhurun riyeseti altında öğleden sonra toplanacak olan

(Devamı 5 nci sahifede)

Fransada vaziyet çok nazik

**Fransız kuvvetleri Maginot hattını
tahliye ederek çekiliyorlar**

Almanlar bir taraftan İsviçre hududuna yaklaştılar

Bordeaux 16 (A.A.) — Fransız Harbiye Nezaretinin sözcüsü bu akşam yaptığı beyanatta heyeti umumiyesi itibarile vaziyetin çok nazik olduğunu söylemiştir. Evrciadan Chartrese doğru Alman ilerleyişi ağırlaşmıştır.

Bunun sebebi daha ziyade Paris işgal eden ufak cüzütamların bir kısmının kullanılmış olmasıdır. En büyük Alman gayreti Chamagne ovalarında ve Chateau Thierry civarında olmuştur. Fransızlar ricat tabiyesini ittihaz etmeye mecbur olduklarından zorluk içinde bulunuyorlar.

Bordeaux 16 — Alman hücumları bütün cepheelerde devam ediyor. Düşman kıtaları Melun ve Fontaineleau civarında Seine nehrini geçmiştir. Zırhlı ve motörlü kollar Dijon'un şimal muntakasına varmışlardır.

Nevyork 16 — İsviçrenin Bal şehrinden gelen bir telgrafa göre, Maginot hattındaki Fransız kıtaları çekilmektedir. Almanların bu hatta yaptık-

ları taarruzda iki mevkil kolaylıkla yarmalarının bundan ileri geldiği anlaşılmaktadır. Almanlara burada çok zayıf bir mukavemet gösterilmiştir. Çünkü general Weygand hattın bu noktalarında bir miktar topçu ile hafif setir kıtaları bırakmıştı. Stratejik bir ricat yapıldığı anlaşılmaktadır. Burada bulunan ve geri çekilen 40 fırka asker generalin emrinde mühim bir kuvvet teşkil edecek, bunlar muhtemel olarak Loire müdafaaasında vazife alacaktır.

Bordeaux 16 — 24 saatteberi muharebe son derece şiddetlenmiş ve süratli bir cereyan takip etmeğe başlamıştır. Alman kuvvetleri Chaumont'tan

(Devamı 4 üncü sahifede)

halk tekrar plajlara dönmüştür.

İngilizler Akdenizde 4 tahtelbahir batırdı

Londra 16 — Bahriye Nezaretinin tebliğine göre İngiliz harp gemileri Akdenizde dört düşman tahtelbahiri batırdılar.

Dikkatler:

Tenekeden yapılma zararlı jiletler

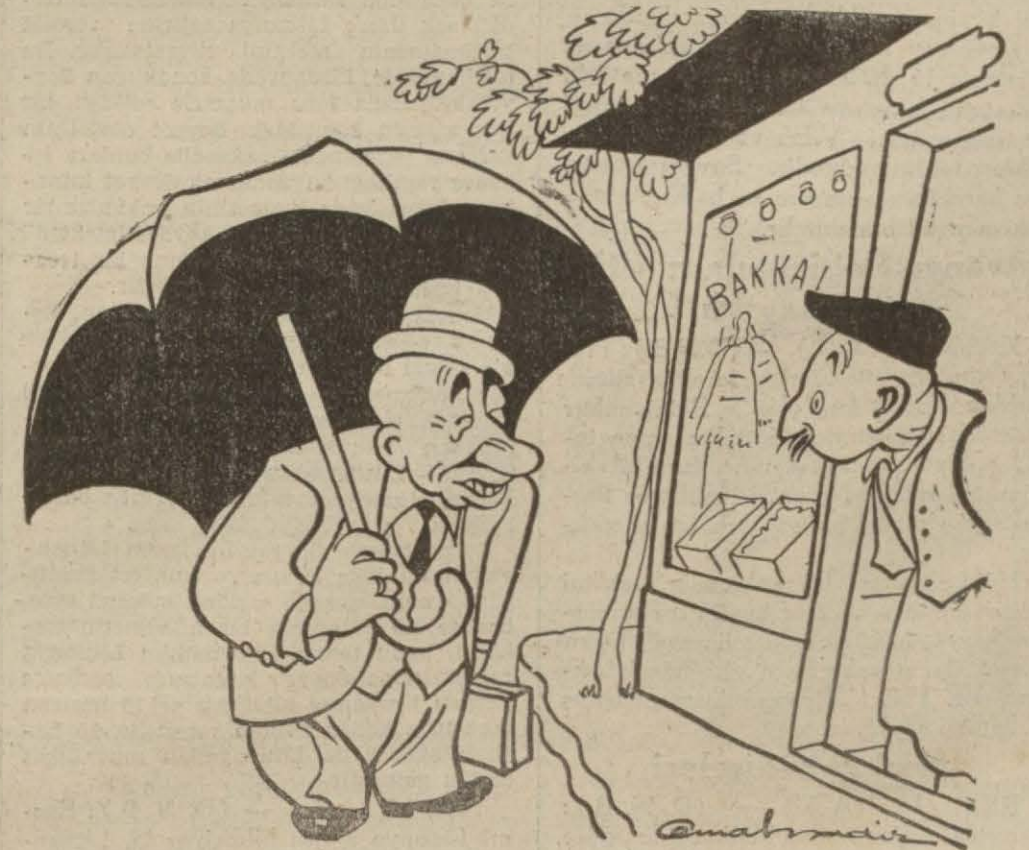
Gazetelerde bir haber çıktı:

«Birçok kimselerin yüzünde tıraştan yara oluyor. Buna dair, berberlerin müessili:

— Kabahat bizde değil. Hariçten iptidai madde gelmediği için tenekeden gayri fenni yerli jilet yapıyor. Bunlarla sakalını kendi kesenler cild hastalığına uğruyor! — demektedir.»

Bir makam yokmu ki:

«Böyle müessif bir hal olduğunu öğrenince derhal tedkikata giriştik. gayri fenni teneke jiletleri toplattık!» diye ilân etsin; yahut: «Berberlerin müessili iddiasında haksızdır!» diye mukabil beyanatta bulunsun?

— Sende kâğıt var mı bakkalbaş?

— Mürekkep?

— Ne duruyorsun yahu, bir gazete çıkarsana!...

— Var bayım!

— O da var!

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Bu sabahki askerî vaziyet

Almanlar Champagne'da 150 fırka ile hücum ediyor

Bordeaux 17 — Almanlar, şark istikametinden taarruzlarına şiddetle devam ediyorlar ve Sens ile Troyes muntakasında ilerlemeğe çalışarak gayretlerini bilhassa Chaumont muntakasında ve Verdun'un şarkında teksif ediyorlar. Almanlar, Sarre muntakasında çok şiddetli bir hücum yapmışlar ve bu muntakada 50 fırka kullanmışlardır. Almanların asıl hedefi, Maginot hattının Fransanın diğer kısımlarile muvasala ve irtibatını kesmektir. Bu maksatla Champagne muntakasında yaptıkları taarruzda 150 fırka yani 2,5 milyon asker ve birçok zırhlı fırkalar kullanmışlar, açılan gedikten zırhlı ve motörlü kuvvetlerini ileri sürmüşlerdir.

Rhin muntakasında harekete geçen Alman kuvvetleri, klâsik şekilde hücum etmektedir. Askerî vaziyet ciddi telâkki edilmektedir.

Roma 18 — Berlin'den buraya gelen haberlere göre Almanlar Maginot hattının arkasını tamamen çevirmişlerdir.

Roma, B. Reynaud'nun istifasını sulh ile alâkalı görüyor

Fransadaki kabine tebeddülü ve Londra mahafili

Roma 17 — Siyasî İtalyan mahafili, Fransada Reynaud kabinesinin istifasını ve mareşal Petainin yeni kabineyi teşkil etmesini Fransanın münferid bir sulh akdetmesi meselesile alâkadar telâkki etmekte ve yeni kabineye son on senede Fransayı idare etmiş olan Populair cephesine mensup hiç bir siyasî recülün bulunmamasını tebarüz ettirmektedir.

Londra 17 — Fransada Reynaud kabinesinin istifasına ve yeni kabineyi mareşal Petainin teşkil ettiğine dair henüz buraya resmî malûmat gelmediği cihetle, Londra siyasî mahafilinde bu hususta henüz mütalâa beyan edilmemektedir.

Sovyetler, Letonya ve Estonyaya ültimatom verdi

Lituanıyaya serdettikleri talepleri ileri sürdü; Estonya hükûmeti Sovyet ültimatomunu kabul etti

Londra 17 — Sovyetler, Letonya ile Estonya hükûmetlerine Lituanıyaya verdikleri ültimatoma benzer ültimatomlar vererek aynı taleplerde bulunmuşlardır. Sovyet hükûmeti, bu taleplerine sebep olmak üzere Lituanıya, Letonya ve Estonyanın aralarında Sovyetler aleyhinde bir ittifak akdetmelerini ve Sovyet Rusyanın kendi emniyeti için tedbir almağı lüzumlu gördüğünü ileri sürmektedir. Estonya, Sovyet ültimatomundaki talepleri kabul etmiştir. Letonyanın kabul edip etmediği henüz malûm değildir.

Sovyet ordusu Litvanyanın başlıca şehirlerini işgal etti

Litvanya Cumhurreisi ailesile beraber firar etti

Londra 16 — Sovyet ordusu dün Litvanyaya girmiş, Litvanyanın merkezi olan Kaunas ve diğer üç şehri ve askerî noktaları işgal etmiştir. Sovyet ordusu bu suretle Baltık sahilinde Alman hududuna kadar gelmiştir.

Moskova 16 (A.A.) — (D.N.B.): Matbuat Litvanya ile Sovyetler Birliği arasındaki ihtilâfın halli hakkındaki tebliği büyük başlıklarla neşretmektedir.

Kovno ve Minsk'den gelen haberlerde dün saat 15 de Sovyet zırhlı ve motörlü kıtaatının Litvanya hududunu geçtikleri ve akşam üzeri Vilno ve Kovnoya girdikleri bildirilmektedir. Sovyet kıtaatının hareketi muntazam ve hadisesiz olarak cereyan etmektedir.

Litvanya Reiscümhuru istifa etmiş sayıldı

Kaunas 16 (A.A.) — (D.N.B.): Hükûmetin, riyaseti cümhur sarayını ailesile birlikte terketmiş olan Reiscümhur Smetonayı müstafi addettiği resmen teyid ediliyor. Anayasa mucibince, Reiscümhura istifa eden ve muvakkaten Başvekillik yapan Merkys Vekâlet edecektir.

Hükûmet yeni bir kabinenin teşkilini müzakere etmek üzere bugün toplanmıştır. Sovyet hükûmetinin müessili Dekanotsof ile müzakerelere girişilmesi bekleniliyor. Halk, Reiscümhurun kaçmış olduğunu söylüyor.

Hudud hâdiseleri

Riga 16 (A.A.) — (D.N.B.): Letonya ajansının bildirdiğine göre, Abrene civarında Malenki hudut karakol binaları dün sabah yanmış olarak bulunmuştur. Bir kadın ve bir çocuk ağır surette yaralanmıştır.

11 hu'ut muhafızı kaybolmuştur. Keza müteaddit ev de tahrip olmuştur. General Blentenin riyaseti altında bir tahkik komisyonu Moslenkiye hareket etmiştir.

Lituanıya üzerinde Sovyet hareketinin sebepleri

Moskova 16 — Tass ajansı B. Molotofun 14 haziranda Lituanıya hükûmetine bildirilmek üzere Lituanıya sefirine verdiği talebnamenin metnini neşretmiştir. Bu talebname, Lituanıyada konaklayan Sovyet kıtalarına fena muamele edildiği, bir kaç askerin kaçırıldığı, Sovyet devletinin sırlarını öğrenmek maksadile bunlara işkence yapıldığı kaydedilerek Sovyet kıtaatının Lituanıyada ikametinin imkânsız bir hale getirilmek istendiği kaydedilmektedir. Bu hareketler Sovyet kıtalarına bir tecavüz hazırladığı hissini vermiştir.

Notada bundan başka Lituanıyanın, Estonya ve Letonya ile Baltık antantı denilen bir askerî ittifak vücutte getirdiği ve Sovyet hükûmetinin bunun Sovyetler Birliği aleyhine müteveccih olduğunu tesbit ettiğinden bahsedilmektedir. Binaenaleyh Sovyet - Lituanıya karşılıklı yardım muahedesi Lituanıya tarafından kabaca bozulmuştur.

Bu sebeplerle Sovyet hükûmeti Lituanıyadan Dahiliye Nazırı ve emniyet müdürünün muhakemeye sevkini, mevcut muahedeye riayet edecek bir hükûmetin teşkilini, bunu temin için mühim Lituanıya merkezlerine Sovyet kıtaatının serbesçe girmesi lüzumunu bildirmiş ve 15 haziran saat 10 a kadar mühlet vermiştir. 15 haziran saat 9 da Lituanıyadan muvafakat cevabı gelmiştir.

Riga 16 (A.A.) — (D.N.B.): Resmî Letonya ajansı bildiriyor ki, Litvanıya, Estonya ile Letonya arasında bir teşrinisani ittifakına iştirak etmemiştir. Ve bu üç Baltık devleti arasında hiçbir muahede yoktur.

İngiltere kralı

Doğum günü münasebetile Cümhurreisimizin telgrafı ve kralın cevabı

Ankara 16 (A.A.) — İngiltere kralı altıncı George'un 13 hazirana müsâdif doğum günü yıldönümü münasebetile Reiscümhur İsmet İnönü ile kral arasında aşağıdaki telgraflar teatî olunmuştur.

Majeste Altıncı Georges
LONDRA

Majestenzizin doğum yıldönümü münasebetile en samimî tebriklerimi ve şahsî saadetlerle milletlerinin saadeti hususundaki hararetili temennilerimi arz etmekle bilhassa bahtiyarım.

İSMET İNÖNÜ

İsmet İnönü - Türkiye Reiscümhuru - ANKARA

Doğumumun yıldönümü münasebetile samimî temennilerinizi büyük bir memnuniyetle aldım. İyi temennilerinizden dolayı en hararetili teşekkürlerimi arz ederim.

İngiltere kralı Georges

Millî Müdafaa Vekili

Dün sabah şehrimize gelen Millî Müdafaa Vekili B. Saffet Ankan akşamki ekspresle Ankaraya avdet etmiştir.

Amasyada zelzele

Amasya 16 (A.A.) — Bugün saat 2,45 de şiddetli ve altı otuzda orta şiddetli beş saniye süren iki yer sarsıntısı olmuştur. Zayiat yoktur.

Tren altında bacağı kesildi

Çemberlitahta Vezirhanında oturan ve seyyar satıcılık eden İsmail isiminde bir genç dün gece saat yirmi buçukta Çekmecedan İstanbul'a kalkan trene atlamak isterken müvazenesini kaybederek tekerlekler altına gitmiş ve bir bacağı kesilmiştir. İsmail, hastaneye kaldırılmıştır.

Romanya kabinesi istifa etti

Yeni kabineyi Vayda Voyvad kuracak

Bordeaux 16 — Tataresconun reisliği altındaki Romanya kabinesinin istifa ettiği haber alınmıştır. İstifa yeni kabinenin teşekkülünü müteakip ilân edilecektir. Yeni kabineyi eski Başvekillerden Vayda Voyvad teşkil edecektir. Kabine değişikliğine siyasî vaziyet sebep olmuştur.

Yunanistanda vesika usulü

Gazeteler, hükûmetin kararını iyi karşıladılar

Atina 16 (A.A.) — Başvekil Metaksas tarafından tatbik edileceği bildirilen havayıcı zaruriye istihlakinde tazyakat ve bunların mübayaasında vesika usulünün ihdası, hükûmetinin gayretlerine yardım etmenin lüzumunu hisseden Yunan milleti tarafından tam bir disiplin fikrile karşılanmıştır.

Harbin Yunanistan için doğurabileceği müşkülâtın memleketi şimdiye kadar koruyabileceğinden dolayı, milletin hükûmete medyunu şükran olduğunu bütün gazeteler yazmaktadır. Bugün işe yollarının kesilmiş bulunması hasebile, ihtiyatları gittikçe memleketin istihlak kabiliyetlerine itibak ettirmek zarureti bulunmaktadı.

Gazeteler, aynı zamanda, Metaksas hükûmetinin, son seneler zarfında sarfetmiş olduğu büyük gayretleri ve gerekli işler programının tatbikinde gösterdiği inkişafı tebarüz ettirmektedir.

Bulgaristanda

Başvekil: «Herkesle dost geçinmek istiyoruz» dedi

Sofya 16 (A.A.) — Brum şehrinde «Garbi Bulgaristan» söz söyleyen Başvekil B. Philoff, Bulgaristanın harbin bidayetinde kabul etmiş olduğu bitarâfîlik ve sulhperver politikayı takip etmekle devam edeceğini beyan etmiştir. Bütün memleketlerle, ve bilhassa komşularımızla daimî bir itilâf halinde yaşamak isteriz. Böyle bir politikanın iyi neticeler vereceğini ümid ediyoruz.

Arnavutluk meclisi harp kanununu kabul etti

Tirana 16 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Arnavutluk faşist meclisi Arnavutluğun İtalya yanında harbe girmesi hakkındaki kanun lâihasını bugün ittifakla kabul etmiştir.

Harp tebliğleri

Fransız tebliği dün bütün cepheelerde düşman hücumlarının tekrarlandığını bildiriyor

Fransa 16 (A.A.) — 16 Haziran tarihli Fransız sabah tebliği: 24 saatteberi muharebe en yüksek şiddet noktasını bulmuştur. Düşman, muharebeye fevkalâde büyük miktarda ve kuvvetli teçhizat müzaheretile daima yeni ihtiyatlar atarak Langres muntakasında hücumlarına şiddetle devam ediyor. Düşman zırhlı keşif unsurlarını Chaumont'un ilerisine Gray muntakasına sürmeğe muvafak olmuştur. Kıtaatımız müstevlinin teçhizat ve asker mevcudu itibarile faikiyetine rağmen daima kahramanca karşıyor ve müstevliye yılmaz bir mukavemet gösteriyor.

Bordeaux 16 (A.A.) — 16 Haziran akşam tebliği: Bugün düşman hücumları bütün harp cepheelerinde tekrarlanmıştır. Parisin garbinde, L'aigleve Lafertevidame muntakalarındaki gayretlerimiz ve mukabil taarruzlarımızla durdurulmuştur.

Parisin cenûbu şarkisinde düşman ilerleyişine devam etmiş, Melun ve Fontanibla civarında Seine nehrini geçmiştir.

Diğer taraftan Auxerre'in ötesine Clamecy Avalon istikametine piştar unsurları sürmüştür.

Londre yaylası cenubunda zırhlı ve motörlü kollar Dijon'un şimal muntakasına ve Gray'ın menba tarafında Baum'a varmışlardır. Hafif unsurlar nehri geçmişlerdir.

Lorraine ve Alsace'da Fransız kumandanlığının tayin ettiği hareketler verilen emirler mucibince yapılmaktadır.

Son iki günde bir çok hava muharebeleri yapılmıştır. Bilhassa 15 Haziran günü Tekmen Lesleaurat yalnız kendisi tek bir çıkışta beş İtalyan tayyaresi düşürmüştür. Bunların üçü avcı ve ikisi bombardıman tayyaresidir.

Alman tebliği

Führerin umumî karargâhı 16 (A.A.) — 16 haziran tarihli askerî tebliği: Mangdan İsviçre hududuna kadar bütün Alman cephesi muzaferane ilerlemektedir. Mağlûp düşmanı Loire istikametinde takip eden motörlü ve motörsüz kıtaatın ıcratı büyüktür. Ekseriya bitkin kaçan düşmanın ötesine geçiyorlar. Esirlerin sayısı gittikçe artmaktadır. Tayyarelerimiz Loire'a doğru çekilmekte olan düşmanı şoselerde demiryollarında fasilasız bombardıman etmektedir.

Parisin şarkında ve yukarı Marne muntakasında kuvvetli zırhlı kıtaları durmaksızın cenuba doğru ilerlemektedir. Langres yaylası açılmıştır. Sarredan ve Rhinden çekilmekte olan Fransız kuvvetlerinin ricat hattı bu suretle kesilmiştir.

Verdun mevkiî müstahkemi ve bütün kaleleri alınmıştır. Longuyon muntakasındaki kuvvetli istihkaklar da keza alınmıştır. Sarre muntakasında, Maginot hattı Avolt ile Sarraiben arasında yapılmıştır. Yukarı Rhin, Colmarın şarkında geniş bir

cepheden hücumlara geçilmiştir.

Harb tayyare ve hava dafî müfrezeleri burada ordunun seri terakkisini kolaylaştırmıştır. Harb tayyare teşekkülleri, pike ve avcı tayyareleri bütün cepheelerde düşmanın geri münakalatına kütle halinde taarruz eylemişlerdir. Birçok yerlerde atılan bombalarla kollar dağıtılmış ve demiryolları münakalatı inkıtaat ugratılmıştır. Otuz kadar trene isabetler olmuş ve müteaddit mühim trenler infilâk eylemiştir.

Düşmanın havadaki mecmu zayıflığı dün 40 tayyareye baliğ olmuştur. Bunların 12 si hava muharebelerinde, dokuzu dafî topçılarla ve mütebakisi de yerde tahrib edilmiştir. Bizim tayyarelerimizden yedisi dönmüştür.

Denizaltı gemilerimiz yeni iki muvaffakiyet bildirmişlerdir. Bir denizaltı 12 bin tonlitoluk dolu bir nakliye gemisinin torpillendiğini haber vermektedir. 30 mayısta bir denizaltı da 14,000 tonluk bir İngiliz muavin kruvazörünü torpillemiştir.

İtalyan tebliği

Roma 16 (A.A.) — 5 numaralı ordu bülteni: İtalyan karargâhı umumisi tarafından tebliğ edilmiştir: Alplar hududu boyunca istikşaf hareketimiz, her tarafta hududun ötesinde inkişaf etmektedir. Düşman muvaffakiyetsiz olarak mukavemet etmiştir. Birkaç esir ve otomatik silah elimize düşmüştür.

Akdenizde, bahriye ve tayyare kuvvetlerimiz, gittikçe kesif ve cesaret verici neticelerle faaliyetlerine devam etmektedirler.

2 numaralı bültenimizde bildirdiğimiz ve İngiliz radyosunun da teyid eylediği gibi Kalypto İngiliz kruvazörünün ziyandan başka torpidolarımız muzafer bir hücum esnasında bir de tahtelbahir batırılmışlardır.

Hava ordumuz her tarafta aynı zamanda teşebbüs ele almıştır. Fransız hava üslerine Corsika limanına ve Burna tersanesine karşı muvaffakiyetle neticelenen bombardımanlar yapılmıştır.

nen bombardımanlar yapılmıştır.

Fransanın cenubunda Cannel - des - Maures hava limanına karşı 70 tayyarenin iştirakile geniş bir taarruz hareketi yapılarak bir kısmı şiddetli hava muharebelerinde bir kısmı da yerde olmak üzere 40 düşman tayyaresi imha edilmiş, büyük bir cephane deposu berhava olmuştur. Bir çok yangınlar çıkmıştır. Düşman tayyare dafî bataryaları şayanı dikkat bir faaliyette göstermişler beş tayyaremiz dönmüştür.

Şimâli Afrikada, bir çok tankların müzaheretile Sidi - Pzei istikametinde taarruza teşebbüs eden İngiliz kuvvetlerle şiddetli harekât cereyan etmiştir. Masaua üzerinde iki İngiliz tayyaresi düşürülmüştür. 15 gecesi düşman muntad hücumlarını yaparak Cenova üzerine bir kaç bomba atmıştır. Birkaç sivil ölmüştür. Cenova hava dafî bataryaları tarafından dört düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Trende bir hırsızlık

İzmit zabıtası bir mebusun 600 lirasını çalan hırsız yakaladı

İzmit 16 (Telefonla) — Dün sabah Ankaradan Haydarpaşaya gitmekte olan 1 numaralı ekspres treni yolcularından Konya mebusu B. Galip Kütlekin Osmanelli ile Mekece arasında kompartimanında uyurken basucunda asılı duran ceketinden 600 lirası cüzdanile beraber çalmıştır.

Bir müddet sonra hadise meydana çıkmış ve derhal harekete geçen İzmit zabıtası parayı sabıkalı yankesicilerden Sapancağı Celâl, namı diğer Ceylânın çağdığı meydana çıkarmış ve Mekecede trenden atılan sabıkalıyı yakalıyarak paranın 30 lirasını üzerinde, 510 lirasını da sakladığı bir ormanda bulmuştur. Para sahibine iade edilmiş, yankesici Celâl de tevkif edilerek adliyeye verilmiştir.

İngiltere - Rusya

İngilterenin Moskova sefirinin mülakatı

Moskova 16 (A.A.) — İngilterenin yeni Moskova sefiri B. Stafford Cripps dün sefaret erkânından dört kişi ile birlikte, ticaret komiseri B. Mikoyan ile 35 dakikalık bir mülakat yapmıştır. Bu mülakatın ihzarî mahiyette olduğu zannedilmektedir. Öğleden sonra B. Cripps, hariciye müstesharı B. Lozovsky'yi ziyaret etmiştir.

Yugoslavyada

İptidai madde stoklarının saklanması kararlaştırıldı

Belgrad 16 (A.A.) — (Reuter): Hükûmet, Yugoslavyadaki iptidai maddelerin stoklarını muhafazasını istihdaf eden kararnameyi tasdik etmiştir. Ticaret Nazırı demıştır ki:

Harbin Akdenize sirayeti millî iktisadiyatı müşkül bir vaziyete sokmuştur. Çünkü iptidai maddelerin yolunu kesmektedir.

Biz, bitaraf olmamız hasebile denizlerin öte tarafındaki piyasalarla irtibatımızı muhafazaya çalışacağız ve erişebileceğimiz kaynaklardan ve meselâ Sovyetler Birliğinden ve diğer Balkan devletlerinden istifade edeceğiz. Maamafih şimdi, iptidai madde miktarlarının azalacağını hesaba katmalıyız. Ve bu şartlar altında memlekette bulunan iptidai madde stoklarını kontrol etmeliyiz.

Almanya - Sovyetler

Hudut hâdiselerinin halli için Moskovada anlaşma yapıldı

Berlin 16 (A.A.) — Alman istihbarat bürosunun bildirdiğine göre, 28 Eylül tarihli Alman - Sovyet dostluk paketi mucibince ihtilâfların ve hudut hâdiselerinin halli için 10 haziranda Moskovada bir Alman - Sovyet mukavelesi imza edilmiştir. Müzakereler dostane bir hava içinde cereyan etmiştir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Doğuramamanın felâketi

Gegen asrın istatistiklerinde Fransız şehirlerinin nüfusuna bakıyoursunuz ve bu senelerinki ile mukayese ediyorsunuz:

272.500 yerine 272.970.

Yahut:

98010 yerine 96700.

Felâket: Doğurmamak, artacak derecede doğuramamak!...

Halbuki Alman kasabalarında 98.000'er 128.000 olmuş... Bazan da 198000...

Bir milletin en büyük kuvveti bunda olduğu bir kere daha anlaşılıyor.

Zavalı Fransız münevverleri!... Müttemadiyen:

— Nüfusumuz azalıyor!... Çare!... diye haykırdılar.

Ne usullere baş vurulmadı: Çok çokluklu mesud ailelerin gazetelerle resimlerinin neşredilmesi... Belediyelerde mükâfatlar tertiplenerek bütün yeni doğmuşlara dağıtılması... Üçüncü evlâdan sonrakinin bedava tahsil ettirilmesi... Doğurgan (evlâd) yerine böyle denebilir) ailelerden vergi alınmaması... Bunların her yerde ve her işte tercih edilmesi...

Akla gelen ne varsa hep yapıldı. Amma nafi! Fransa, ihtiyarlanmış insanlardan mürekkepmiş gibi, nüfusca artıyordu bir türlü! Acaba Bonaparte seferlerinde gençliğini fazla yorup tükettiği için mi? Acaba Paris modalarının teşvikle kendini sefalet inceliklerine vurduğu için mi? Acaba ırkların kocayıp kısırlaşması sahiden vaki mi? Yoksa, doğumun artması için yepyeni nazariyelerle bir camianın romantik ideal sahibi mi olması gerekiyor? Filhakika, nikâh ve atılacak yeni totaliter rejimlerde nüfus hareketini kamçılar mı? Keza, geçen asırlardaki içtimai ve iktisadi inkılaplar, baş gösterdikleri her yerde böyle bir üreme hasıl etmişlerdi. Fransa uzun zaman sosyal bir gençlik aşısından mahrum bulunduğ: için mi artamamıştı? Sebep her ne olursa olsun, netice ma'lûm.

Ve işte felâket: — Bazı yerlerde on iki Alman fırkasının karşısına ancak bir fırka çıkarabildiler... Nasıl mukavemet etsin biçareler?... Buna karşılık: — Canım müstemlekeleri var... Oradan asker getirebilirlerdi, saflarını sıklaştırabilirlerdi. — deniyor.

— Böyle bir tedbir de ihmal etmiş değildiler. Fakat 1940 ta harbin mahiyeti değişti: Tank, tayyare, motor... Makine, makine, makine!... Cephe öyle, cephe gerisinde keza öyle... Bunları kullanmak için sanayi memleketlerinin milyonları lâzım...

Cezairden, Fastan, Senegalden, Hind Çiniden getirilen deveci, yahut piriñçe reñçeri bu işleri kıvracak kabiliyette değildir. Eski harplerde hançerini dişleri arasına sıkıştırıp siperden siper yallah ediyordu; orada yakaladığı sarı saçlı mavi gözlüyü kap-kara ellerle sıkboğaz ediyor, gebertiyordu. Ama, bu sefer, makinenin dakik teferriatı üzerinde güdük, küt parmakları işlemiyor... Almanların ise, kelleri gibi tâbileri de sanayici... Elleri hünerli, kafaları bilgili... Muvaffakiyetleri bundandır...

Nüfus!... Kendi nüfus... Öz evlâd-ları... Çin, bütün müstevlilerin şah-

Eminönünde

Caminin yanında yeni bir kemer açılacak

Karaköy köprüsünün Eminönü tarafındaki ayağının yükseltilmesine karar verilmesi üzerine yapılan muvakkat ahşap köprü bitmek üzeredir. Yakında köprü'nün iki ayağı da kaldırılacaktır. Bu ameliye bir gece yapılacak ve bu müddet zarfında köprüden tramvay ve otomobiller geçmeyecektir. Eminönü meydanının yükseltilmesi üzerine tramvay idaresi lâzmgelen tertibatı almıştır.

Yenicaminin önünün tanzimi ve mermer merdivenlerin inşası bir iki güne kadar tamamlanacaktır. Eminönünden Bahçe-kapıya giden cadde pek dar olduğundan belediye burada kemere bitişik dükkanları istidlâk edecek ve camiye bitişik köşkün altında yeni bir kapı açacaktır.

Bütün bu inşaat, iki aya kadar bitecektir.

Yeni istidlâklar

Belediye yakında karar verecek

İstanbul imar planının tatbiki senelere tahsis edilmiştir. Planın ilk kısımlarını tatbik etmek üzere bütçeye konan tahsisat ile şehrin muhtelif semtlerinde istidlâk işlerine devam edilmektedir. Bu seneki bütçeye de tahsisat konmuştur. Geçen seneki tahsisat ile Beyazıt - Koska, Eminönü ve diğer yerlerdeki istidlâklere devam ediliyor. Beyazıt - Koska istidlâkı bitmek üzeredir. Bu sahadaki binalardan çoğu yıktırılmıştır. Eminönü sahasındaki istidlâk, mal sahiplerinin çokluğundan, binaların hisse şayialı olmasından dolayı ağır gitmektedir. Şimdilik Bahkhaneye binası arkasındaki binaların istidlâkine devam edilmektedir. Eminönü meydanına bakan binalar, arkasındaki kısmın yıktırılmasından sonra istidlâk edilecektir.

Yeni bütçe ile yapılacak yeni istidlâk hakkında henüz belediyece bir karar verilmemiştir. Vali B. Lütfi Kırdar yakında yeni istidlâk sahalarını tesbit edecektir.

Arabaya takılan çocuk yaralandı

Erenköyde oturan İbrahim isiminde bir çocuk, Bostancı caddesinde Hüseyin'in arabası arkasına takılarak gitmekte iken bir ayağı tekerlekler arasına sıkışarak ezilmiş, arabacı neden sonra işin farkına vararak arabayı durdurmuşsa da tehlikeli surette yaralandığı görülen çocuk Nümüne hasatnesine kaldırılmıştır.

Zeytinyağı fiatleri

Bu sene zeytin mahsulü boldur. Son günler zarfında ihracat ta durmuştur. Fakat buna rağmen zeytinyağı fiatlerinde bir yükselme vardır. Bunun sebebi araştırılmaktadır.

Taksim gazinosu

Taksim bahçesinde bar kısmı yerinde kışık bir gazino yapılmıştır. Bunun önünde yazlık bir gazino inşasına başlanmıştır. Bu gazinonun ancak mevsimin sonuna doğru biteceği anlaşılmaktadır. Belediye inşaatın tesrii için emir vermiştir.

siyetini kendi kalabalığı arasında boğuydu... Hele yüz milyon rakamı, Çin gibi geri bir memleketin değil de ileri ve yeni idealli bir kavmin emrinde bulunursa... İşte Cermenlerin mahariyeti!

Düşünüyorum: Türkler kemiyetçe de, keyfiyetçe de azımsanacak gibi değildir... Dünyanın belibaşlı ırkları arasında geliyorlar... Ezeldenberi doğdular, doğurdular, doğdular, doğurdular... Hususiyetlerini kaybetmeden... Ve ebede kadar da doğacak ve doğuracaklar...

(Vâ - Nû)

Karilerimizin mektupları

Benzin tasarrufu içinde hangi otomobiller evvelâ akla gelmeli?

Benzin tasarrufu için otobüs ve taksi gibi herkesin işine yarayan umumî vesaitte tahdidat yapılacağı umumi gazetelerde okuduk.

Zaten bu umumî vasıtalarından çoğu eskidir, bozuktur; kullanılması fen noktasından doğru olmayanlar ıskartaya çıkarılır. Tasarrufun bir kısmı böylelikle temin edilir. Fakat tasfiye-de resmi ve hususî arabalar birinci mevkiî işgal etmelidir. Zira, bir daire âmiri, bir zengin, taksiye binerse ihtiyacını gene de temin eder; fakat acele iş olan bir vatandaşın behemehal taksi ve otobüse ihtiyacı vardır; gideceği yer için başka vasıta bulamaz. Bu devayı demokratça düşünce ile hal-letmelidir.

Taksi şoförlerinden bir grup

Limon azaldı

Fiat yükselmesi hakkında tedkikler yapılıyor

Birkaç gündüberi piyasada limon azalmıştır. Geçen hafta tanesi 3 - 4 kuruş satılan limonlar bugün 5 - 6 kuruşadır ve her yerde bulunamamaktadır. Limon ihtiyacımızın bir kısmı Adana, Mersin havasından temin edilir. Muhim bir kısmı da İtalyadan geliyor. İtalyanın harbe girmesi üzerine deniz yolu kapandığından İtalyadan limon gelmemektedir. Bazı açık gözlerin bunu fırsat bilerek piyasadaki limonları topladıkları ve bunların fiatlerini arttırdıkları söyleniyor. Hükümet bu hususta tedkiklerde bulunmaktadır. Limon fiatlerinin yükselmesine müsaade edilmeyecektir.

Esasen limon Yunanistanda da vardır ve oradan temini kabilirdi.

Toptan, perakende

Sebze fiatleri hakkında teklif hazırlandı

Aylardanberi tedkik edilen lokantaların sınıflara taksimi ve her sınıfın ayrı bir tarifeye tabi tutulması hakkındaki kararın yarından sonra ilân edileceğini yazmıştık. İktisad müdürüğü, bundan sonra sebze perakende fiatlerine dair hazırlanacak teklifi daimî encümene sevkedecektir.

Bu teklife esas olan kısımlar hâller müdürüğü tarafından hazırlanmıştır. İktisad müdürüğü hâller idaresinin tekliflerini son defa gözden geçirdikten sonra sebze ve meyva perakende fiatlerinin her semte göre değışecek nisbetlerini tesbit ve bu suretle daimî encümene tevdi edecektir.

Hayvan ahırlarının şehir haricine nakli

Hürriyetbelediye tepesi civarında yapılacak hayvan ahırlarının temizlik hayvan ahırlarına amele koşuğları için başka bir yer bulunması muvafık görülmüştü. Belediye fen heyeti bu hususta tedkikata başlamıştır. Şişlide polis ahırları binasının yerinde bir mektep yapılacaktır.

Buradan kalkacak polis ahırları da temizlik hayvan ahırlarının yanında inşa edilecektir. Esasen halka ald hayvan ahırları da şehir haricine çıkarılacağından bu tedbir, bu gibi teşebbüslere bir mukadde-me teşkil edecektir.

Yaz hayatı başladı

İki günberi İstanbulda yaz başlamıştır. Sıcaklık, henüz kıyâyet edecek derecede olmamakla beraber, gün arası 29-30 derecede kış çıkmaktadır. Dün şehir civarındaki mesire yerleri çok kalabalıktı. Adalara, Boğaziçine, Anadolu sahillerine, Floryaya binlerce halk gitmiştir. Fakat asıl kalabalık Mecidiyeköyü, Hürriyetbelediye tepesi taraflarında idi. Dün mvsimi olduğundan Mecidiyeköyündeki dutluk müthiş kalabalıktı. Binlerce halk burada akşama kadar hava almış, eğlenmiştir.

Liselerdeki kamplar

Bu sene liselerde açılan kampların birinci devresi yakında bitecektir. Bunun müteakip ikinci devre kamplara başlanacaktır. Bu sene talebe yalnız gündüzleri kamp hayatı görmekte, geceleri evlerine i'tmektedir.

Çocuk bahçeleri

Nisantayında Vali konağı karşısında yapılmakta olan çocuk bahçesinde toprak tesviyesi işine devam ediliyor. Bu işin daha bir ay kadar süreceği anlaşılmaktadır. Nisantayında 15 inci mektebin yanında yapılacak olan çocuk bahçesi için de çalışılmaktadır.

Para meselesinden kavg

Temizlik amelesinden Halil ve Ahmed isimlerinde iki arkadaş bir para meselesinden yekdiğerleri kavg etmişler, Halil Ahmedi bıçakla yaralamıştır. Polis yaralıyı hastaneye kaldırmış, carlı yakalanmıştır.

Bir çırpıda

"Yalanlar gazetesi," şimdi lâzım oldu

Bir zamanlar, — henüz ölümünden evvel — meşhur milyoner Rokfeller pek acımıştı. Şimdi şu satırların karşısında dudak büküp ve alayla gülümsedikten sonra: «Sen kim? Rokfeller acımak kim?... Haddini bilse-ne...» dediğini âdeta iştir gibi oluyorum. Lâkin işte insan bazan böyle kendini unutturuyor.

Rokfellerin hayatında kendisine acıdığı cihet şu idi:

Bu milyoner ihtiyarın üzülmemesi, harp, zelzele, iktisadi buhran ve saire gibi şeyleri öğrenip de sinirlenmemesi için hususî bir gazete çıkarırlarmış... Bu gazete dünyayı güllük güllüştür, ufukları tozpembe göstermiş. Milyoner kendisi için tek nüsha çıkan bu gazeteyi kâtibine okutur ve aldığı haberlerden pek memnun olurmuş... İhtiyar son deminde bile yer-yüzünü cennetten bir köşe, bütün işleri tıkrında, insanlar da derin bir saadet ve refah içinde zannederek dünyayı gözlerini kapamış...

O zamanlar Rokfeller işte bunun için acımıştı. Kendi kendime: «Bicare adam, dünyada hiç kimse bu derece müthiş yalanlarla aldatılmamıştır. Zavalı Rokfeller...» demiştim.

Halbuki ne kadar yanlışmışım, ne kadar yanlışmışım!..

Rokfeller için bir tek nüsha olarak basılan tepeden tırnağa yalanlarla dolu olan o gazeteyi okumak saadetinin ne mühim olduğunu şimdi anlıyorum. Bugün bütün dünyanın tatlı yalanlarla dolu bu «Rokfeller gazetesi» ne ne derece büyük bir ihtiyacı var!..

Öyle ya nerede bu zamanki, ilk sahifelerde üç sütun üzerine: «Terki teslihat komisyonunun kararları»?.. Hani Milletler Cemiyetinin ebedî sulh için çalışmalarını gösteren uzun ajans telgrafları?..

Şimdi, Rokfeller sağ olsaydı kendisi için çıkacak hususi gazetesinde ne gibi şeyler yazılabileceğini dün akşam kendi kendime uzun müddet düşündüm. Meselâ şöyle bir üç sütun:

«Fransız sanatkarlarından mürekkep bir grup, bir konser vermek üzere Berlin'e gelmiştir. Alman halkı Fransalı sanatkarları can ve gönülden alkışlamıştır... Şöyle bir telgraf: «Fransa ile Almanya arasındaki hudud iki devletin muvafakatile kaldırılmıştır. Hudud köylerindeki halk büyük bir çiçek bayramı yapmıştır. Bu bayramda birbirlerine güller, karanfiller atmışlardır».

Daha buna göre aklıma neler geldi. Hayali bile tatlı yalanların içine gömüldüm. Tevekkeli adamcağz can ve gönülden: «Söyle Tatar ağası...» demiş...

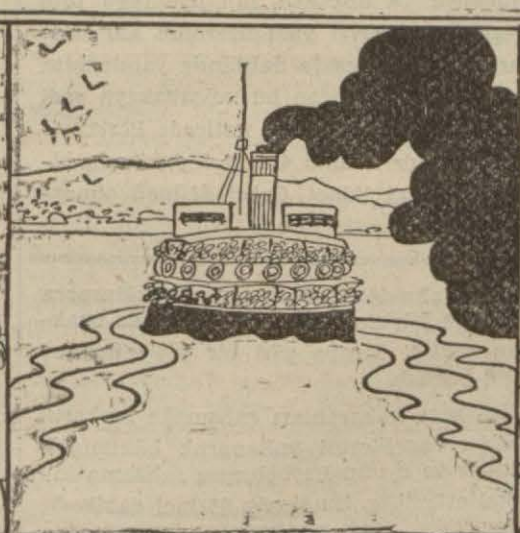
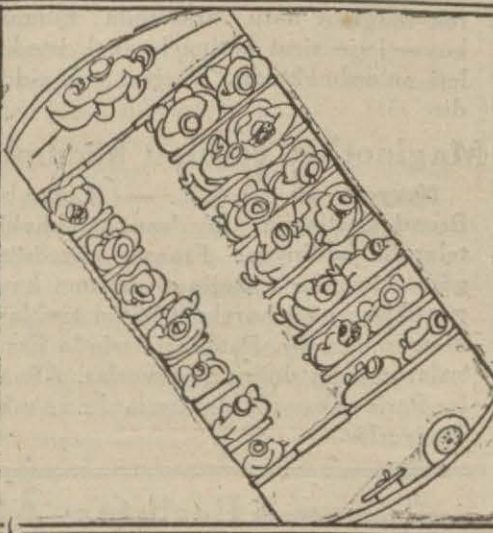
Eğer bugün Rokfeller sağ olsaydı, ona okutulacak yalanlarla dolu gazete için kendisine acımak değil, hased edecektim. Ve böyle bir gazeteyi — amma dünyanın hakiki vaziyetini bilmiyerek — okumak için milyoner olmadığım halde ben bile gücümün yettiği kadar para verirdim. O az saadet midir?

Hikmet Feridun Es

Türkkuşunu, büyük bir ulusu havanın engin dünyasıyla tanıştıracak bir teşebbüs olarak alkışlamalıyız.

İSMET İNÖNÜ

Bay Amcaya göre !...

— Şu bizim nakil vasıtaları ne kadar insan alır, bir türlü anıyamadım bay Amca...

... Meselâ tramvayın içindeki levha'ya bakarsan (18 kişilik oturacak mı) hal, 3 kişilik ayakta duracak mahall) yazılıdır...

... Halbuki bir arabadan bazan yüz kişinin indiği olur!

... Gelelim vapurlarımıza!.. Onların istiap hacimlerini bilmiyorum amma herhalde tramvaylar gibidir!..

B. A. — Hayır, onlarınki mevsimlere göre değişir. Kışın beş yüz kişi alan vapur yazın ferah ferah bin kişiyi taşır!..

AKŞAM SPOR

Dünkü Millî küme maçları

Fenerbahçe, Vefayı 5-2 yendi Galatasaray, Beşiktaş 4-4 berabere kaldılar

Millî küme maçlarına dün Şeref stadında devam edilmiş ve Fenerbahçe ile Vefa, Beşiktaş ile Galatasaray karşılaşmışlardır. Havanın çok sıcak olmasına rağmen maçların şampiyona üzerindeki mühim rolü yüzünden stada beş bin kadar seyirci toplanmış bulunuyordu.

Günün en mühim maçında Galatasaray - Beşiktaş sıkı bir karşılaşmadan sonra 4-4 berabere kaldılar. Şampiyonluk yolunda yürüyen Fenerbahçeliler de Vefayı 5-2 gibi açık bir sayı farkla mağlûb ettiler.

Fenerbahçe - Vefa

Günün ilk karşılaşması Fenerbahçe ile Vefa takımları arasında oynandı. Hakem Nuri Bosuton idare ettiği bu oyuna iki takım da şu kadrolarla çıkmış bulunuyorlardı:

Fenerbahçe: Cihad - Faruk, Lehib - Fikret, Esad, Ömer - Fikret, Yaşar, Melih, Naci, Basri.

Vefa: Azad - Vahid, Süleyman - Abdus, Lütfi, Garo - Mehmed, Haydar, Hakkı, Necib, Muto.

Oyuna Fenerliler başladılar. Dördüncü dakikada Melih Vefa kalecinin müdahalesine rağmen birinci golü yapmağa muvaffak oldu. Fenerliler ilk anlarda tesis ettikleri hakimiyeti büsbütün arttırmış bir vaziyette iken 13 üncü dakikada Fikretin güzel bir ortasından melih ikinci Fener golünü de çıkardı.

Bu sayı Sarılacıvertilleri gevşetti. Bundan istifade eden Vefa muhacimleri 30 uncu dakikadan itibaren mukabil hücumlarını sıklaştırdılar.

37 nci dakikada küçük Fikretin avut çizgisine kadar götürerek geriye ortalaştığı topu yetişen Melih sıkı bir şütle üçüncü defa Vefa kalesine attı. Ve devre 3-0 Fener lehine kapandı.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Vefalılar başladılar. Oyun çok durgun başlamış olmasına rağmen Fenerliler 2 nci dakikada Melihin ayağıyla dördüncü bir gol kazandılar.

20 nci dakikada soldan ilerleyen bir hücumda gene Melih beşinci golü de soğuk kanlılıkla takımına kazandı. Vefa bunun üzerine takımında tadilat yaptı. Vefanın b. takımı bütün kuvvetini hücumla vermiş bulunuyordu. Nitekim 27 nci dakikada Haydar Vefanın birinci golünü yapmağa muvaffak oldu ve oyun 5-1 vaziyete girdi. Bu sayı Yeşilbeyazlıları harekete getirdi. Ve Fener kalesini tazyike başladılar, oyun Fener kalesi önlerinde devam ederken son dakikada Necib güzel bir plâse ile Vefanın ikinci golünü de çıkardı ve maç da bu şekilde 5-2 Fener lehine bitti.

Galatasaray - Beşiktaş

Günün ikinci ve en mühim karşılaşmasını Galatasaray ile Beşiktaş hakem Saminin idaresinde yaptılar iki takım şu kadrolarla sahaya çıkmış bulunuyordu:

Galatasaray: Osman - Salim, Faruk - Musa, Enver, Celâl - Salâhaddin, Bedü, Gündüz, Eşfak, Sarafim.

Beşiktaş: Şevket - Tacî, Rifat - Hüseyin, Feyzi, Ahmed - Eşref, Şeref, İbrahim, Hakkı, Hayatî.

Oyuna Beşiktaşlılar başladılar, Gala-

tasarayı ilk: akınları Beşiktaş müdafaası tarafından durdurulduktan sonra Beşiktaşlılar mukabil hücumla geçtiler. Oyunun ilk anları iki tarafın gayreti ile geçiyor. Ve Galatasaray bilhassa sol cepheden daha fazla hücum yapmağa çalışıyordu. Nitekim 20 nci dakikada soldan ilerleyen, bir Galatasaray hücumunda Gündüz çok güzel bir şütle takımının birinci golünü çıkardı. Bu gol Galatasarayda oyunda nisbi bir hakimiyet de temin etti. Ve Beşiktaş müdafaası bir hayli sıkıştı. 25 nci dakikadan sonra Beşiktaş muhacimleri de Galatasaray kalesine bir iki münferid hücum yaptılarsa da netice alamadılar.

Sarıkızlılar tekrar Beşiktaş kalesine yüklenmeğe başladılar. Ve bu tazyik 30 uncu dakikada Sarafimin attığı ikinci golle semeresini verdi. 35 nci dakikadan itibaren Beşiktaşlıların canlı bir şekilde oynadığını görüyoruz. Nitekim 37 nci dakikada Hakkıdan İbrahime geçen bir pası İbrahim yerinde bir vuruşla Galatasaray kalesine atarak Beşiktaş ilk golünü kazandı.

İki tarafın da sonuna kadar çalışması neticeyi değiştirmeden birinci devre 2-1 Galatasaray lehine bitti.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Galatasaray başladı, ve iki tarafın karşılıklı bir kaç hücumundan sonra 6 nci dakikada Gündüzün sürüklediği bir top Feyzi ile Gündüz arasında dolayışırken Feyzinin ayağı ve Gündüzün gayreti ile Beşiktaş kalesine girdi ve Sarıkızlılar bu suretle üçüncü gollerini de kazandılar. Oyun tekrar Galatasarayın tazyiki altına girdi ve 18 inci dakikada Salâhaddin frikikten dördüncü Galatasaray golünü de yaptı. Beşiktaşlılar bu gole 20 nci dakikada İbrahim'in bir şütle ile hemen mukabele ettiler ve maç 4-2 oldu. 22 nci dakikada tekrar hücumda olan Beşiktaş bir penaltı kazandı ve Hakkı sıkı bir şütle takımının üçüncü golünü penaltıdan yaptı.

Bu golden sonra Beşiktaşlılar çok canlandı ve Galatasaray kalesine birbirini takib eden müteaddid hücumlar yaptılar. Buna Galatasaray da mukabeleyle başlayınca oyun fevkalade heyecanlı bir hal aldı ve Beşiktaş kalesi üstüste korner tehlikesi geçiyordu.

Nihayet Beşiktaş 39 uncu dakikada hayatının Osman'ı şaşırtaan folsolu bir vuruşla attığı golle beraberliği temin etmeğe muvaffak oldu. Ve oyunun son dakikalarında Galatasarayın tazyikine rağmen netice değişmedi. Ve bu mühim karşılaşma da 4-4 beraberlikle sona erdi.

Millî küme puan cetveli

Takım	M.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
Fener	11	8	2	1	38	14	29
Muhafız	14	6	2	6	35	30	28
Gençler	14	7	—	7	31	27	28
Altay	14	4	4	6	24	42	26
G. Saray	11	6	2	3	28	15	25
Beşiktaş	11	5	3	3	32	24	24
Altınordu	14	4	1	9	23	45	23
Vefa	11	2	2	7	18	33	17

Spor kupası maçları

Beyoğluspor, Ankaragücü'nü 3-1 mağlûp etti

Millî küme haricinde kalan beş klüp arasında Ankaraspor kupası namı altında tertib edilen maçlara dün sabah Şeref stadında büyük bir kalabalık önünde devam edilmiş ve bir gün evvel Şişliyi mağlûb eden Ankaragücü takımı Beyoğlusporla karşılaşarak çetin bir oyundan sonra 3 - 1 mağlûp olmuştur.

Saat 10.30 da sahaya çıkan takımlar şu şekilde dizildiler:

Ankaragücü: Mehmed - Salih, İsmail - Nusret, Semih, Abdül - Hamdi, Ahmed, Yusuf, Fikret, Muzaffer.

Beyoğluspor: Koço - Hristo, İstavro - Canbaz, Marolî, Çiçasi - Talea, Misinezi, Etiyen, Koço, Şükrü.

Hakem: Şazi Tezcan.

Müşabakadan evvel merhum Şeref'in hatırasına hürmeten bir dakika sükût edilmiş ve oyuna Beyoğlusporun ortadan yaptığı bir hücumla başlanıldı.

İlk anları müsavi akınlar arasında ve mütevazın olarak geçen oyun yavaş yavaş Beyoğlusporun tazyiki altına girdi. 10 uncu dakikada sağdan yapılan bir akında Misinezi sıkı bir şütle takımının ilk golünü yaptı. Bu sayı Ankaralıları harekete getirdi. Üstüste yaptıkları akınlarla rakip kaleyi tehlide başladılar.

Fakat kale yakınına kadar dayanan bu akınlarda muhacimlerinin şahsi oynamaları yüzünden netice alamıyorlardı. Devrenin son dakikasında Beyoğluspor sağdan ani bir hücum yaptı ve müsaid vaziyette topu kalyan Talea kaleciyi de atlatarak takımının ikinci golünü yaptı ve devre 2 - 0 bitti.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Ankaralılar başladılar.

Dünkü atletizm müsabakaları

İstanbul atletizm ajanlığı tarafından tertip edilen Gül kupası atletizm müsabakalarının seçmeleri dün sabah Fenerbahçe stadında üç kategori üzerinden yapılmış ve bu müsabakalara şimdile kadar görülen memiş bir atlet kalabalığı iştirak etmiştir.

453 atletin girdiği müsabakalar büyük bir intizam içinde geçmiş ve derece kazananlar finale kalmışlardır. Fina müsabakaları 30 haziranda Fener stadında yapılacaktır.

Bisiklet birincilikleri

İstanbul bisiklet ajanlığı tarafından tertip edilen bisiklet müsabakalarının sonuncusu ve muntaka şampiyonluğu dün Topkapı - Silivri yolu üzerinde 120 kilometrelik bir mesafe dahilinde yapılmıştır. Çok heyecanlı geçen bu müsabakaya yedi kosucu iştirak etmiş ve neticede Pertevniyal lisesinden Halid 4 saat 8 dakikada birinci, Şevket ikinci, Sabri üçüncü olmuşlardır.

Bir iki akından sonra top Beyoğluspora geçti ve Misinezi şahsi bir hücumda uzaktan çektiği bomba gibi bir şütle üçüncü golü çıkardı.

Bu sayı Ankaralıları çalışmağa sevketti. Bütün enerjilerini kullanarak hakimiyetli aldılar ve oyuna Beyoğlusporu sahasına ittik ettirdiler. Bu tazyik 25 inci dakikada semeresini verdi ve Yusuf takımının yegâne golünü yapmağa muvaffak oldu.

Oyunun bundan sonrası Ankaranın tazyiki Beyoğlusporun müdafaasıyla geçti ve başka sayı kaydedilemeden müsabaka 3-1 Ankaragücü'nün mağlûbiyetiyle nihayetlendi.

Siyasetimizin isabeti

B. Cevdet Kerim yarın Saray sinemasında mühim bir konferans verecek

Yarınki salı günü saat 19 da Beyoğlunda Saray sinemasında, Cümhuriyet Halk Partisi umumî idare heyeti arasında Sinop mebusu, Cevdet Kerim İncedayı tarafından «Dünya ahvali karşısında milletce benimsenmiş siyasetimizin isabeti, Türk milletinin Şefine ve Türkiye Büyük Millet Meclisine, Şefin ve Meclisin millete güveni, Millî birlik ve inan ve bu âhengi bozmağa yeltenen anasıra mücadele, Türkiye'nin güvenilir kuvveti» mevzuunda mühim bir konferans verilecektir.

Ankara mebusu B. Mümtazın konferansı

İnegöl 16 (A.A.) — Ankara mebusu B. Mümtaz Ökmen kasabalı ve köylü çok kalabalık bir vatandaş kütlesi karşısında devletler siyaseti, vatandaşlara mürettep vazifelerle dünya ahvali ve millî birlik mevzuları üzerinde sık sık alkışlarla kesilen v. millî tezahürata fırsat veren bir hasbihalde bulunmuştur.

İzmirde incir mahsulü satıldı

İzmir 16 (A.A.) — Gazetelere nazaran piyasada incir mahsulü kalmamış gibidir. Piyasada yalnız 14-15 bin ton kadar üzüm kalmıştır. Bunların da pek yakında ihraç edileceği ümid edilmektedir.

Trakya'da tarihî tedkikler

Edirne (Akşam) — Edirne Etnografya müzesinin tanzim ve İpsalanın Harala köyündeki kalenin tedkiki için Maarif Vekâletince Ankara tarihî, dil, coğrafya fakültesi Arkeoloji Enstitüsü yardımıyla Rüstem Duyuran'ın tazyik edilmiş ve keyfiyetin umumî müfettişliğe bildirilmiş olduğu haber alınmıştır.

Gelibolu talebe yurdu

Gelibolu (Akşam) — Trakya umumî müfettişliğinin teşebbüsü üzerine kazınmazda bir talebe yurdu açılması kararlaştırılmıştır. Bu maksadla Geliboluya gelen Edirne maarif müdürü Cemil Üner ile Edirne talebe yurdu muallimi Enver İcap eden tedkikleri yaparak Edirneye dönmüşlerdir.

Ponsot Fransaya gidiyor

Nevyork 16 — Romadaki Fransız sefiri Ponsot bugün 200 sefaret ve konsoloshaneler memurile Cenevreden Fransaya hareket etmiştir.

Cenubi Amerika devletlerine askeri malzeme

Washington 16 (A.A.) — Birleşik Amerika tersane ve bahriye tezgâhlarından, peşin tediyaat mukabili Lâtin Amerika devletlerinin harp gemileri ve mühimmat mübayaasına müsaade veren kanun lâiyhası, dün akşam Roosevelt tarafından imza edilmiştir.

Finlândiyanın Amerikaya borcu

Nevyork 16 — Amerika parlamentosu Finlândiyanın harp borçları taksitlerinin 10 sene teciline karar vermiştir. Bu karara rağmen Fin elçisi Finlândiyadan gönderilmiş bulunan 159 bin liralık taksiti yatırmıştır.

İngilterede dua günü

Londra 16 — Bugün İngilterede dua günü idi. Bütün kiliselerde müteffiklerin zaferi için dua edilmiştir. Katolik kiliselerinde cuma gününden itibaren 3 gün dua edilecektir.

Westminster kardinali dua günü mü-nasebetile söylediği bir nutukta: «Hürriyetin müdafii olan alıenap Fransaya her şey vermeliyiz. Fransa bütün azametle canlanıncaya, nazizm kâbusu yer yüzünde: silininceye kadar harbe devam edeceğiz.» demiştir.

Bu gece nöbetçi eczaneler

Beyoğlu muntakası: Merkezde (Matkovîç), (İtimad), Taksimde (Kemal Rebul), Şişlide (Halk), Galatada (İsmet), Kasımpaşada (Turan), Hasköyde (Hasköy), Eminönü muntakasında: Merkezde (Salih Necati), Küçükpazarıda (Yorgi), Alemdarda (Ali Rıza), Kumkapıda (Haydar), Fatih muntakasında: Şehzadebaşında (Hamdi), Karagümrükte (Kemal), Şehremininde (Hamdi), Fenerde (Vitali), Samat-yada (Teofilos), Aksarayda (Şeref), diğer muntakalarda: Kadıköyde (Yeni Moda), (Nejad), Beşiktaşta (Nail Halid), Üsküdarıda (İtimad), Sarıyerde (Asaf), Büyükdada (Şinasi Rıza), Heybelide (Halk), Eyüpte (Hikmet) eczaneleri.

[Arnavutköy, Ortaköy ve Bebek eczaneleri her gece nöbetçidir.]

Beşiktaş klübünün teşekkürü

Beşiktaş jimnastik klübü başkanlığından: Klübümüz yapıcılarında ve müessislerinde merhum Şeref'in yedinci yıldönümü münasebetile yapılan ihtifale iştirak eden sporcu arkadaşlara ve çelenk göndermek lûtfunda bulunan İstanbul bölgesi başkanlığına, İstanbul futbol hakemlerine, Bursa Acar İdman Yurdu'na, Vefa İdman Yurdu'na ve bu münasebetle matbuatımızın österdiği alakaya sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

B. Hitlerin bir Amerikalı gazeteciye beyanatı

Almanya Amerika işlerine karışmak ve İngiltere imparatorluğunu parçalamak istemiyor

Londra 16 (A.A.) — İngiliz İstihbarat Nezareti Hitlerin 13 haziranda tanınmış Amerikalı gazeteci von Wieganda verdiği mülakatın bir hülâsasını neşretmektedir. Bu hülâsada şöyle denilmektedir:

Bu mülakat esnasında, Hitler, siyasetinin «Amerika Amerikalıların ve Avrupa, Avrupalıların» demidir. Amerika kıtasına müdahaleyi tasarlamış olduğunu gözetle inkâr ediyor ve Amerikalıların endişelerini boş ve kaba olarak tavsif ediyor. Hitler beşinci kol hakkındaki söylenelerin böyle mânâsız ve yuğurmacı olduğunu beyan ediyor. Hitler bu gibi hiç bir teşebbüsün mevcut olmadığını ve beşinci kolun propagandacıların bir hayal mahsulü olduğunu söylüyor. Hitler diyor ki:

«Bana muarız olan memleketerin hükümetleri benimle müessir bir tarzda mücadele edemediklerinden, bundan doğan dahili müşkülâtlarını beşinci kol efsanesine atfetmeyi muvafık gördüler.»

Hitler, Büyük Britanya imparatorluğunu parçalamak istediğini inkâr etmiş ve fakat bu imparatorluğu yıkmak isteyenleri mahvedeceğini söylemiştir. Amerikan silâhlınamak hususundaki kararından bahsedilen Hitler, Amerikan siyasetinin kendisini hiç bir vehile âläkadar etmediğini beyan etmiştir. Hitler Amerikanın müteffiklere yaptığı maddi yardımı alay etmiş ve bunun harbin neticesi üzerinde müessir olmayacağını söylemiştir. Hitlerin fikri, İngiliz kapitalist zümresini tahrib etmek ve deniz üzerindeki İngiliz hegemonyasına bir nihayet vermek için eski Alman müstemlekelerini geri almak.

Sulh hedefleri hakkında, Hitler kaçamaklı bir cevap vermiş ve sulh Almanyanın yegâne hedefi olduğunu söylemekle iktifa etmiştir. Hitler büyük milletlerin hayatı ihtiyaçlarından ve fena Versailles muahedelerinden mübhem bir ifade ile bahsetmiş ve beyanatını şu sözlerle bitirmiştir: «Bu sulh hedefine münhasıran sulh muahedelerle irişilemeyeceği ve fakat milletler arasında akhşelmin tekrar ortaya çıkması lâzım geldiğini müdrikim.»

Nicolson'un tefsiri

Londra 16 (A.A.) — Dün akşam radyoda konuşan İstihbarat Nezareti müsteşarı B. Harold Nicolson, Amerika gazetecisi Karl von Wieganda verdiği cevapta Hitlerin yapmış olduğu beyanatı tefsir etmiştir.

Führerin kullandığı ve yıkmaya karar verdiği söylediği kapitalist zümre, tabirinden bahsederek:

Bu zümre yalnız Churchill, Herbert, Morrison ve Ernestbevin değil memleketerinde muvaffak olmuş bütün şahsiyetleri, Polonyada olsun Çekoslovakya da olsun

sun vatandaşlarının hürmet ve itimatını kazanmış amele teşkilâtlarını idare edenleri vesaleyle ihtiva eder. Nazi istilâsını müteakib, sefilâne yevmiyeler mukabilinde uzun saatler çalışmak sistemini buralara ithal ve amele teşkilâtı ve grev yapmak veya protesto etmek hakları ilga edilmiştir.

Hitlerin, «denizler serbestisini» ihya etmek tasavvurunda bahsederken de B. Nicolson 150 senedenberi İngiliz filosunun denizleri, Napoleon, Bismark ve Kaiserin hakimiyetinden masun ve serbes bulunduğunu tebarüz ettirmiştir.

İngiliz harb filosu denizleri Hitler hakimiyetine karşı da himaye edecektir demıştır.

Sözüne devam eden B. Nicolson, B. von Wiegand kendisine sulh gayelerinin ne olduğunu sorduğu zaman Führerin bir hayli şaşırıldığı ve sadece sulh gayelerinin sulh olduğu cevabını verdiğini söyleyerek, Çekoslovakya, Avusturya, Polonya, Danimarka, Norveç, Hollanda, Belçika, Fransa ve İngiltere için sulhün bir ölüm sulhü olduğunu zannediyorum demıştır. B. Nicolson demıştır ki:

«Hitler, bahri müdafaamızı almaya muvaffak olsa önünde kudretsiz kalırız. Sulh için zellâne bir fiat ödeyemeyeceğiz. Cihanın emniyet ve şerefi bize emanettir.»

Londra beyanatı nasıl tefsir ediyor

Londra 16 (A.A.) — Reuter: B. Hitlerin Amerikan gazetecilerinden von Wieganda verdiği mülakat selâhiyetler Londra mahfilinde aşağıdaki şekilde tefsir edilmektedir:

Hitlerin mazisini ve tekniğini bilenler, sözlerinin cihan hürriyetine karşı tehdidini çok bariz bir surette idrak etmiş olacaktırlar.

Amerika, Amerikalılara, Avrupa Avrupalılara demek, Amerika kıtasındaki milletlere karşı felâketli bir iktisadi siyaset takib eylemeye devam edecek olan Almanyanın hakimiyet: altında bir Avrupa demektir. B. Hitlerin Avusturyaya, Çekoslovakya, Polonyaya, Norveç, Danimarka, Hollanda, Belçika, Lüksemburga verdiği tatananlı teminatların ışığında garbi nısıf küreye müdahale etmeyi düşünmediği hakkındaki beyanatı talhayır değildir.

Beşinci kol mevzuunun karıştırılmış olması Hitler için fena olmuştur. Hitler bütün mesuliyeti reddetmiştir. Bu tatlı inkâr beşinci kolun faaliyetine şahid olmuş ve acısını tatmış memlekelerde her ihtimale göre istihza ile karşılanacaktır.

Fransada vaziyet çok nazik

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Langres yaylasına kadar ilerlemişlerdir. Fransız kıtaatı büyük kahramanlıkla harp etmektedir.

Berlin 16 — Bugün neşredilen resmi haberlere göre, Parisin şarkından cenuba doğru hareket eden Alman kıtaatı İsviçre hududuna yaklaşmıştır. Motörlü kıtaat Langres ovasını geçmiştir. Bu suretle Sarre ve Rhin sahillerinde bulunan Fransız kıtaatı muhasara edilmiştir. Alman kıtaatı Colmar'ın şarkında Rhin nehrini geçmiştir.

Londra mahafili ne diyor?

Londra 16 — Askeri vaziyet hakkında alınan haberlere göre Almanların sağ cephelerinde, Seine ve Loire nehirleri arasındaki hareketleri yavaşlamıştır. Buna mukabil Maginot hattını çevirmek için Troyes ve Chaumont istikametinde büyük gayret sarfediyorlar. Motörlü kollarının Chaumont'a vasil olduğu bildiriliyor.

Son haberlere göre, buradan ileri hareketine devam ederek Langres yaylasını geçmiş ve Gray'e vasil olmuştur. Alman motörlü kuvvetleri bu suretle iki gün içinde 100 mil ilerlemiş demektir.

Gray İsviçre hududuna yakındır. Almanların İsviçre hududuna kadar gidecek Maginot hattı arkasında bulunan kuvvetlerin ricat hattını kesmek istedikleri anlaşılmaktadır. Vaziyet çok ciddidir.

Maginot'ya yapılan hücumlar

Nevyork 16 (A.A.) — Columbia Broad Casting'in Bordeaux muhabiri telegrafla bildiriyor: Fransız sözcüsüne göre Almanlar Maginot hattına karşı yaptıkları geniş hareket bütün tanklarını sokmuşlardır. Paris cephesinde Fransızlar cenuba doğru çekiliyorlar. Almanlar Paris yakınında durmuşlardır ve takib etmiyorlar.

Fransa - İsviçre arasındaki köprüler uçuruldu

Nevyork 16 — Fransa ile İsviçre arasındaki bütün köprüler berhava edilmiştir. İki memleket arasındaki münasebat kesilmiştir.

Almanlar Pariste bir geçid resmi yaptılar

Londra 16 — Alman müfrezeleri bugün Pariste Etual meydanında bir geçid resmi yapmışlardır. Bir müfrezeye zafer takı altındaki meçhul askeri selâmlamıştır.

Tuluz 16 — Paristen öğrenildiğine göre şehirde sükûnet hüküm sürmektedir. Maddeten hiç bir zarar kaydedilmemiştir. Bütün âbideler masundur. Şehrin iaşesi temin edilmiştir.

Fransız tayyarelerinin faaliyeti

Bordeaux 16 (A.A.) — Fransız Hava Nezaretinin tebliğinde ezcümle deniliyor ki: Fransız hava kuvvetlerine mensup cüzütamlar cephenin heyeti umumiyesi üzerinde şiddetli hareketlerine devam etmişlerdir. Harp tayyaresi grupları fasılasız düşmana taarruz etmişler bir çok zaferler kazanmışlardır. Zehli kuvvetler bombardıman edilmiştir.

Fransanın cenubunda tehlike işareti

Bordeaux 16 (A.A.) — Fransanın cenubu şarkisinde gece yarısı alarm işareti verilmiştir.

Müttefiklere 50 bin tayyare

Londra 16 — Nevvyorktan bildirildiğine göre âyan arasında Better bugün Amerikanın otomobil ihracını muvakkaten terkederek fabrikaların müttefikler için 50 bin tayyare inşasına tahsis edilmesini teklif etmiştir.

Beşiktaş: ÂİLE PARKINDA

RAŞİT RIZA TIYATROSU

HALİDE PİŞKİN beraber. bu akşam

YUMURCAK

Vodvi! 3 perde

Yarın akşam: Bakırköy MİLTİYADİ'nde

Bundan sonra

Büyük harp, milletler arasındaki mücadelelerin en müthişi olarak tarihe geçtikten sonra, birçok kimselerde şu kanaat hasıl olmaya başlamıştı: «Artık tarih yeniden böyle bir mücadele kaydedemiyecektir. Çünkü insanlar modern harbin dehşetini yakından görmüşler, kan dökmenin faydasızlığını anlamışlardır. Büyük harpten alınan ders, bundan sonra, ihtilâfları sulh yolla, kardeşçe halletmek için kâfidir.»

Son yirmi sene içinde, dünyanın ötesinde berisinde ufak tefek muharebeler cereyan etmesine rağmen, sarsılmayan bu zihniyet, şimdi tamamen iflâs etmiş bulunuyor. İhtiyar tarih büyük harbi gölgede bırakan yeni bir cidalın kanlı safhalarını kaydetmekle meşguldür ve herkes itiraf ediyor ki insanlar, hiç bir devirde bu kadar şiddetle birbirleri üzerine atılmamışlardır.

Bundan sonra?... İşte ihtiyar tarih asıl bundan sonra, gelecek nesilleri hayrette bırakan mücadeleleri kaydetmeğe hazırlansın. Çünkü bugün vahayretle bırakan mücadeleleri kaydetmeğe hazır olan insanlar kendi topraklarında tanlarını istilâya karşı, karış karış müdafaa eden insanlar kendi topraklarında, esir ve sefil bir hayat sürmenin ızdırabile şahlanacak, istiklâl ve hürriyet için, şan milletleri silâhlar, ne kadar korkunç olurlarsa olsunlar, durduramazlar. Nitekim Türk milleti bu mücadeleleri elinden bütün silâhları alındığı zaman bütün Türk milleti bu mücadeleleri elinden bütün silâhları alındığı zaman bütün Türk milleti bu mücadeleleri elinden bütün silâhları alındığı zaman...

Onun için asıl bundan sonraki harpler müthiş olacaktır ve hangi devirde, hangi medeniyet zirvesine ulaşıldığı anda olursa olsun, milletlerden hürriyet ve istiklâllerini almak isteyenler bulundukça harpler de eksik olmayacaktır.

Şevket Rado

Patates fidesinde domates

Dünyanın en garip nebatları Moskovada-ki Sovyetler birliği genç tarihi tabii müdekkikleri cemiyeti bahçesinde bulunuyor. Burada adı ay çiçekleri üzerinde mavi kantaron, kuyu kırmızı kadife çiçeği ve pat denilen cayır çiçeği yetiştirilmektedir. Daha tuhafı bütün fideleri üzerinde patates ve domates fideleri yetiştirilmektedir. Bunlar mükemmel mahsul vermektedir.

Bu tufeyli nebatlardan bazıları çok fail-

delidir. Şarkî Sibirya'da Petropavlofski genç tarihi tabii müdekkikleri cemiyeti tarafından patates fidesi üzerinde aşlanan domates fidesi vardır. Patates en soğuk iklimlere mütehammil olduğundan buna aşlanan domates fidesi Sibiryanın en soğuk muntakalarında bile domates vermektedir. Bu suretle nebatlara ald hayat büyük bir inkılâp başlangıcında bulunuyor.

En mükemmel şef

Amerikanın otomobil sanayi merkezi Detroit'te daktilo kızları arasında hangi büro şefinden hoşlandıklarını öğrenmek için bir anket yapılmıştır. Neticede hiç birinin şefinden memnun olmadığı anlaşılmıştır. Hoşnutsuzluğu gösterilen başlıca sebepler şunlardır: Şefler buradan cekketsiz geziyorlar, sigara dumanını kızların yüzüne doğru tütürüyorlar, kanapelerine uzanarak ayaklarını yazı masasına dayanıyorlar, iki türlü

manaya gelen hikâyeler ve masallar söylüyorlar.

Yalnız bir kız örnek olmağa lâyık bir şefi olduğunu temin etmiş ve bunun evsafını şu suretle saymıştır. Temiz giyinir, büroda sigara içmez, öğle yemeğini yedikten sonra ağzını diş suyu ile çalkalar ve bundan sonra dikte etmeğe başlar. Bütün Detroit daktilo kızları bu şefin mükemmel olduğunda ittifak etmişlerdir.

Tekirdağ'da kiraz bayramı

Ananeye göre kiraz bayramına öküz arabalarile gitmek lâzımdı...

Yirmi üç sene sonra Tekirdağ'a gittim. İstanbul - Edirne asfaltının 137 nci kilometresinden ayrılan yol, Muradlı'ya da uğramak şartile 37 kilometrenin sonunda Tekirdağ'a varıyor. Bunca yıla rağmen şehirde çok mühim değişiklik olmamıştı. Eski mahalleler daha viranlamış; buna mukabil yeni yollar açılmış, caddeler parkelenmiş ve merkezle batı mahallelerinde yeni bir şehir canlanmağa başlamış. Yalı boyunda eski «Silo» un yerinde, general Kemal Balikesir'in himmetile yapılan beton orduvi, Tekirdağ'da başlayan yeni inşaatın en güzel örneklerinden biridir. Az yukarıda komutanlık dairesi, vali konağı ve bunların biraz gerisindeki park, ötedenberi zaten mamur olan bu kısma daha medeni bir çehre vermiş.

Daha evvel, matbuat umum müdürü olan Tekirdağ valisi, bay Salim, yeni bütçe ile vilâyetin yol ve diğer mühim ihtiyaçlarına cevap verileceğini söyledi. Yeni ve mükemmel bir işle yapıyor; rihim inşası faaliyeti şimdiden başlamış. Belediye de, şehrin su ihtiyacını gidermek üzere caddeler ve sokaklardan yeni su boruları geçiriyor. Bu kısa cevvelanın bende bıraktığı intiba şu oldu: Tekirdağ, uzun bir duruşta sonra kendini toplamağa başlamış.

Ertesi günü hem pehlivan güreşleri, hem de kiraz bayramı vardı. Tekirdağ'da kiraz sözünü kiraz diye telâffuz ederler. Şivede de, İstanbul'da Makedonya arası bir lehçe farkı var. Söylemek, şöyle, böyle gibi o harfi ile telâffuz edilen kelimeler burada ü ile söylenir. Mısır, misir şeklini alır. Anadolu'nun ulandan ülene, hattâ sadece lene kadar incelen hitabı yerine, burada halk arasında erkkelere bire, kızlara moru diye seslenirler!

Tekirdağ'da ötedenberi kuvvetle yaşayan bazı ananeler vardır. Bunlar elân canlı... Bu ananelerden biri, toplu ve cemiyet halinde eğlencelerdir. Kiraz bayramı, bu eğlencelerin ilkidir. Bağ, bahçesi olanlara, hiç birşeyi olmayanlara katılır ve halk akın akın «İsmailyazıcı, Terziyüp, Çiçibaba, Cevizlik, Solak» bağlarına gider. Daha sonra karpuz ve tütün zamanları da «Karpuzkaldıran, Tatlısu, Vakıfbahçe» gibi yerlere gidilir. Hısum akraba, eş dost, konu komşu birbirini kollar. Dikili çubuğu olmyanlar, o gün için, beğendikleri bir bağdan diledikleri kadar kiraz ağacı satın almak imkânını bulurlar. Bu sayede zengin, fakir herkes, kiraz bayramını bir arada

kutlayabiliyor.

Tekirdağlı Hüseyinin de gireceği güreşlerden mecburen vazgeçerek kiraz bayramını tercih ettik. Sabahleyin erkenden yola çıktık.

Ananeye göre, kiraz bayramına öküz arabasile gitmek lâzımdı. Öküzlerin alınlarına, sırtlarına, kuyruklarına bir gün evvelden taze kına yakılmıştı. Boyunduruğunun üstüne zevle denilen sivri çubuklar konmuş ve araları zincir ve çınraklarla doldurulmuştu. Her arabanın üstüne kırmızı örtüler atılmış, içine döşekler serilmişti. Öküz arabası bulamayanlar arasında diğer vasıtalarından istifade edenler, hattâ yaya gidenler, vardı. Uzun bir katar halinde ilerleyen kafileden şarkılar, kahkahalar, neseli sesler yükseliyordu. Kızlar, saçlarını arasına çiçekler takmışlardı. Bu kalabalık, sösedan ayıldıkdan sonra ba'ı yollarına dağıldı.

Şimdi çocuk, kız, kadın, ağaçlara tırmanıyor, yahut yerlere kadar eğilen dallardan taze ve kırmızı kirazları ellerile koparıp yiyorlardı. Daha sonra ocaklar yandı; kadınlar yemek yapmağa başladılar. Et, dolma, pilâv, helva, yahut högmelin denilen peynir tatlıları, hemen her sofrada yer almıştı. Ağaçlarda çocuklara salıncaklar kurulmuştu. Radyosuz, gazete ve havadisiz geçen bu neşeli günün akşamında, dönüş başladığı zaman, ağaç gölgelerine dağılmış olan insanlar, yine kalabalık bir kafilâ halinde yolda birleştiler ve sabahleyin şarkı söyleyerek çıktıkları şehre, yine şarkı sesleriyle girdiler.

Ertesi sabah otobüs vaktine kadar tekrar şehri dolastım. Rakıcı çöşmesiyle evini, şarap fabrikasını gezdim. Her tarafta olduğu gibi Tekirdağ'da da yeni yollar açılırken mezarlıklar kaldırılmış ve eski binalar tahrip edilmiş. Eski hamamı yerinde bulamadım. Türklerin Rumeliye geçişlerinde burada şehid düşen kahramanların mezarlarından eser kalmamış. Mimar Sinan'ın zarif eseri ve Tekirdağ'ın en mühim varlığı olan «Paşa camii» bir bankaya depo olarak verilmiş. Türk mimarisinin bu güzel ve nefis nümunesini, bereket versin yeni vali, depoluktan kurtarmak. Tahribden kurtulan eski bedesteninde tamir edileceğini müjdediler.

İnsan, Tekirdağ gibi, yakın bir istikbalde her sahada inkısaflara namzed bir şehrimizde, tarihe ve tarih eserlerine karşı daha sıkı bir alâka görmek istiyor. Bu ilgiyi, Halkevinden olduğu kadar belediye'den de beklemelidir. — R. R.

Fransada son vaziyet

Alman kuvvetleri çok süratle ilerliyor. Loire nehri üzerinde müdafaa ümidi suya düştü

Yazan:

M. Şevki Yazman

o dahi Fransayı şimdilik öldü kabul ediyor.

Asker olmyan okuyuculara bir noktayı daha izah etmek lâzımdır: Vakıa Parisin işgalile Fransanın henüz çok küçük bir parçası istilâya uğramıştır. Amma, ordusu tamamen mağlûp edildikten ve bugünkü süratli vasıtalar elde bulunduktan sonra diğer kısımların işgalinde asla güçlük yoktur. Kaldı ki hem bugünün teknik ordusunu yeniden ve bütün teknik vasıtalarile teçhiz ederek meydana getirmek çok müşkül olduğu gibi, buna lâzım olan zamanı kazanmağa da, hasmın süratli vasıtaları imkân vermiyeceğinden, Fransızların 1870 - 71 harbinde olduğu gibi, Parisin işgalinden sonra cenupta bir millî ordu vücade getirmelerine imkân tasavvur olunamaz.

Modern tekniğin doğurduğu bir fenalık daha: Çekoslovakya'da olduğu gibi, bir memleket tamamen silâhtan tecrid edilirse, bu memleketin kendi istiklâli için yeniden isyanlar ve ihtilâller çıkarak muvaffak olması, bilhassa Avrupa memleketleri için mümkün değildir. Zira memleket vardır, az kuvvetle inzibat altında tutulabilir. Ve bugün o çeşit teknik vasıtalar vardır ki — meselâ tayyare ve

tank — bunlara karşı, ancak benzerlerle karşı konur. Bunların, işgal altındaki bir memlekette ise yapılması mümkün değildir.

Fransadaki harekât ikmal edildikten sonra İspanyanın harbe girmesi ve Cebelittank'ı istemesi çok muhtemeldir.

Bu boğazın karşı tarafı İspanyol Fasıdır. Yani daha şimdiden Afrika'da bir Alman - İtalyan köprübaşı mevcut demektir. Keza burada daha şimdiden ve İspanya namı altında tahşidat yapıldığını tahmin ederek aldanmayız. Müttefikler bermutad buranın da hukukuna riayet ederek bu hazırlığı serbes bırakacaklardır. O halde bir müddet sonra (tabii Fransanın işgali beklenmektedir) Tunus - Cezair - Fas Fransız müstemlekesine karşı buradan ve Libyadan bir kaçak hareketi başlayacaktır. Bu hareket Şimalî Afrikada olduğuna göre kolay değildir. Ümid ediyoruz ki, müttefikler daha evvel tedbir almış ve bu hareketleri önlemiş olacaktırlar. Fakat bu böyle yapılmaz, yani Dunkerque'teki gibi değil de Norveç'teki gibi hareket edilirse paratin burada da kaybolması mümkündür.

Kanaatimizce bütün bu hareketleri tedkik edenler ve okuyucuların önlemlerini koyalın, hislerine ve asırlardır tesessüs etmiş basmakalıp klişelere göre değil, bugünkü realitelere ve harp hareketlerine göre araştırmalar yapmalı ve hakikati görmeğe çalışmalıdır. Milli menfaat bundadır.

İngilterenin kararı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Nazırlar meclisi, umumî siyasi ve askerî vaziyetin ışığ altında, Amerika hükümetinin bu cevabının, Fransa'yı bizzat kendî topraklar üzerinde demokrasilerin müsterek davasına faydalı bir tarzda hizmet edebilecek şartlar dahilinde mücadeleye devam etmek imkânını verecek mahiyette olup olmadığını tedkik edilecektir.

Kabine istifa etti

Bordeaux 16 (A.A.) — Reuter ajanının bildirdiğine göre, Reynaud istifa etmiştir. Yeni kabineyi mareşal Pétain teşkil etmiş ve general Weygand başvekil muavini olmuştur. Diğer başlıca azalar şunlardır: Harbiye Colson, Hava Pugeoy, Bahriye Darlan, Dahiliye Marguet, Adliye Laval, Hariciye Baudouin, Maliye Boutillier.

Bordeaux 16 — Fransanın Almanyadan sulh şartlarını sorduğu hakkında Amerikadan verilen haber tekzip edilmiştir.

İngiliz kabinesi de toplandı

Londra 16 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: İngiliz kabinesi bugün toplanmıştır. Fransız büyük elçisi Corbin'in bu toplantıda hazır bulunmamıştır.

İngilterenin kararı: Sonuna kadar harbe devam

Londra 16 — İngiltere hükümeti namına söz söylemeğe selâhiyetli bir zat şu beyanatta bulunmuştur: «İngiltere katî zaferi kazanıncaya kadar harbe devam edecektir. Fransanın karada mukavemeti dursa bile Fransız donanması İngiliz donanmasıyla birleşerek denizde müessir bir ablukayı ve harbi devam ettirecektir.

Almanyanın vaziyeti, bazılarının zannettiği gibi parlak değildir. Almanya kısasamanda bir zafer temini için bütün menbalarını israf etmiş ve büyük zayıflığa uğramıştır. Tarihte bu kadar büyük kuvvetin harbe atıldığı kaydedilmemiştir. Almanya müttefikleri mağlûb edemez. Amerika şimdiye kadar yaptığı yardımı ziyadesiyle yapmakta devam edecektir. Ortada dönen sulh sözleri şaytandan ibarettir. İngiltere zafere kadar harbe karar vermiştir. Biz istediğimiz kadar harbe devam edebiliriz. Fakat düşman için vaziyet böyle değildir.

Londra 16 — Başvekil B. Churchill, salı günü Avam kamerasında vaziyet hakkında beyanatta bulunacaktır. Perşembe günü gizli bir toplantı yapılarak İngilterenin müdafaa görüşülecektir. Fransa ile İngiltere arasında sonuna kadar harbe devam hususunda tam bir fikir birliği mevcut olduğu söyleniyor. İngiltere silâh altına çağrılacak sınıfları çabuk davet edecektir. Yeni bir sınıf bugünlerde davet edilecektir. Bu sınıf 292 bin kişiden mürekkeptir.

B. Roosevelt'in cevabı

Londra 16 — Londra'nın resmi mahafilinde, B. Reynaud'nun telgrafı alâka uyandırmıştır. B. Reynaud'nun talebine B. Roosevelt'in verdiği müsait ce-

vabın, İngiliz milleti tarafından ne kadar minnetkârane hissiyatla karşılandığını söylemek zait olur. B. Rooseveltin, mukavemeti devam ettikleri müddette müttefiklere tayyare ve mühimmat göndermekteki gayretlerini iki misline çıkaracağı hakkındaki teminatı, bilhassa iyi karşılanmıştır.

Böyle bir teminatın askerî mahiyette bir tashhüdî tazammun etmiyeceği ve bu nevi taahhüdün ancak kongre tarafından verilebileceği, pek güzel takdir edilmektedir.

Washington 16 (A.A.) — B. Rooseveltin B. Reynaud'ya çektiği telgrafın metni, B. Roosevelt ile mülakatları esnasında, Fransız ve İngiliz sefirlerine verilmiştir.

Siyasî müşahitler, Birleşik Amerikanın ilânı harp teklifinin bugün kongreye arz edilemiyeceğini, ve fakat, hem Amerikanın müdafaaasını temin hem de müttefiklere yardım etmek üzere Amerikan sanayinin sulh faaliyetini tecavüz edecek bir faaliyete sevkini mümkün olacağını beyan etmektedirler.

Fransanın vaziyeti

Londra 16 (A.A.) — Observer gazetesinde Fransanın vaziyetine dair yazdığı bir makedale Garwin diyor ki:

«Vaziyetin vahim olmadığını iddia etmek bir çılgınlık olur. Fakat her halde ümitsiz de değildir. Parisi zapteden Fransaya hakim olmanın ve bir fatihin sulh şartlarını cebren kabul ettirebilecek bir vaziyette bulunmaktan henüz çok uzaktır. Hususile ki düşman, itiraz götürmez bir

surette insanca ve teçhizatca muazzam zayıflığa uğramıştır ve müttefik ordular haftadan haftaya daha müthiş zayıflık verdirmeğe devam edebilirler. Sonra, düşman memleketin ancak altıda birini işgal edilebilir. Milletimizin cesareti dost milletlerin cesareti derecesinde sönmez bir halde bulunuyor. Ve bir geri çekilişin mutad zorluklarına rağmen Fransız cephesi dimdik ayakta duruyor. Fransız ordularının seyyar zinciri hiç bir noktada kopmamıştır. Diğer taraftan yeni İngiliz heyeti seferiyesi geçen hafta vasi bir nisbet dahilinde takviye edilmiştir. Ve teçhizat itibarıyla her zamandan ziyade kuvvetli olarak deniz tarafından cenahı tutmakta devam ediyor.

Garwin makalenin sonunda şöyle diyor: Eğer şarkta Maginot hattı münferid bir vaziyette müdafaa bulunmak mecburiyetinde kalsa da ve tamamille ziyaa da uğrasa ki — yarın olacak şey değildir — bu, Fransanın sonu olamaz.

Müttefiklerin daha çok hem pek çok kaynakları vardır. Muzahir olarak her zamandan daha ziyade imparatorluğumuzla malik bulunuyoruz ve fabrikalarımızın, atelyelerimizin, bütün dünyanın iptidai madde kütlesile randımanı, büyük ve fakat sıkıntılı olan Göring'in sınaı verimine gittide yakınlaşmaktadır.

Filolarımız Dunkerquede olduğu gibi parlak strateji hareketlerini tatbik edebilirler. Müttefikler bir ay iyi dayanmadırlar. Ondan sonra da bir ay daha. Bu, zaman için bir muharebedir. Zamanla havalarda hakimiyetleri temin edilmiş olacaktır. Denizde olduğu gibi havalarda da hakimiyeti ele alına davaları ileri gödecektir. Fransa meydan muharebesini sabırla, sebatla kazanmalız. Bedenen ve ruhan Fransanın yanındayız.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Fransanın yeni ve muvakkat merkezi

Bordeaux

Fransanın merkezi başka yerlere nakledilecek diye rivayet olundu. Nihayet geçen harpteki gibi Bordeaux'ya götürüldü.

Paristen 585 kilometre uzakta bulunan bu şehir 256,000 nüfusludur. Garonne nehrinin solundadır. Suyun sağ tarafında da Bastide isimli bir varoğu vardır. Dini, kültürel askerî, sımaı pek çok müessesatı mevcuttur.

Bordeaux'da meddücezir arasında deniz 4,5 metre iner, kalkar. Gironde denen boğaz geçilerek bu limandan Atlantiğe çıkılır. Gironde'un 97 kilometre içindeki sallar rihimunda 1000 - 1200 gemi barınabilir. İç kısımların büyük vapurlara elverişli olabilmeleri için azim mesai sarfedilmiştir. Taşköprü denen noktadan içeriye büyük gemiler işliyez. Bordeaux'nun ticareti bilhassa cenubi Amerika iledir.

Şehrin isimle anılır bir cins şarap vardır ki bütün dünyada Bordo şarabı diye meşhurdur; o havalideki bağların üzümlünden istihsal olunur. Tütün işçiliği, gemi tezgâhçılığı, figürlük, camelilik, mantarculuk, şekercilik, süt ve çikolata sanayii, mensucat, bisküviçilik, başlıca istihsalatı arasındadır.

Abide ve tesisatının başından Taşköprü gelir. On üçüncü asırdan kalma Saint -

Andre ve on birinci asırdan kalma Saint - Seurin kiliseleri vardır. Büyük tiyatrosu Fransadaki tiyatroların en iyilerindendir.

Bordeaux eski devirlerde Biturige'ler denen kavmin merkeziydi. İkinci asırdan itibaren büyük ticaretli bir şehir haline gelmişti. Gaulle, İspanya ve Belçikanın her tarafından buraya gelirlerdi. Halk arasında yabancılar, ezümlle Grekler pek çoktu ve rumca hayli konuşulurdu. Refah zamanla arttı.

Yüz sene muharebesi esnasında üçüncü Edouard ve oğlu Bordeaux'nun sadakatini temin için bu şehre pek çok imtiyazlar vermiştir. Yedinci Charles şehre hakim oluncu imtiyazları tahdid ettiyse de on birinci Louis bunları lade eyledi. 1543 de şehirler isyana kalktı. On dördüncü Louis iki kere onlar aleyhine harekete geçmek mecburiyetinde kaldı.

Convention idaresi esnasında Bordeaux şehri Girondinler tarafı oldu. İmparatorluk, denizciliği mahvettiği için Bordeaux'nun da harabesine sebebiyet verdi. Napolyonun sukutu üzerine 1814 de Angoulême dükü buraya girerek alkışlarla karşılandı. 1870 de ve geçen cihan harbinde Bordeaux Fransanın muvakkat merkezi itihaz edilmiştir.

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Zekâ oyunu!

Her zaman gittiğim, güzel bir yaz bahçesi vardır. Burası Boğazın bir kısmını, Üsküdarı, Kızkulesini tepeden görür, en sıcak günlerde bile püfür püfür esintili güzel bir yerdir. Pek o kadar kalabalık da olmaz. Tek bir kusuru vardır: Radyosu... Kolları dalma sıvalı duran şişman garson eğer radyoyu açmazsa bu bahçede istediğiniz gibi başınızı dinletebilirsiniz.

O günü de gene garsonun insaflı üzerinde idi. Radyoyu açmamıştı. Gözlerim denizde, limonlu çayımı aheste aheste içiyordum. Güzel manzaranın, güzel havanın, sessizliğin zevkini âdetâ damla damla çıkarıyor gibiydim. Aşağıda, ayaklarımın altında serilen Boğazın bugün en durgun günlerinden biri idi. Üsküdar iskelesinden kalkan şirket vapuru gözüme bir çocuk oyuncuğu gibi görünüyordu.

Ben böyle eski zaman aşıkları gibi denize dalgıç girmişken yanımdaki masada bir hareket oldu. Şöyle başımı çevirip baktım. Orta yaşlı bir erkekle, gene aynı çağlarda bir kadın... Karşı karşıya oturdular. Kadın kocaman çantasının içinden küçük bir yumakla bir takım tığlar çıkardı. Birşeyler örmeğe başladı. Erkek de gazetesini açtı. Dünya havadisleri içine dalgıç gitti.

Bir müddet hiç konuşmadılar. Böylece belki bir saat kadar geçti. Âdetâ arkalarını manzaraya, denize çevirip oturmuşlar, biri kendini tamamiyle işine, öteki de gazetesine vermişti. İçimden: «Böyle konuşmadıktan sonra buraya gelmenin sanki ne lüzümü vardı ki?.. Evlerinde oturup aynı surette vakit geçirebilirlerdi...» diyordum. İşte tam bu aralık kadın karşısındaki erkeğe:

— Tavlâ getirir de oynayalım!.. dedi.

Demindenberi yanımda oturan kadının ilk defa sesini işitiyordum. Çünkü şimdiye kadar hiç ağzını açmamıştı. Erkek hemen kendisine cevap verdi:

— Pekli karıcığım, şimdi getirteyim!.. Bundan sonra adam garsonu çağırdu. Tavlâ getirmesini söyledi. Lâkin biraz sonra gelen tavlâyı kadın beğenmedi, garsona:

— A... dedi, bu tavlâ hiç hoşuma gitmedi!..

Hani geçen sefer oynadığımız, pulları sarı, laciverd bir tavlâ vardı. Onu getirsenize!..

Garson boynunu büktü:

— Efendim o tavlâ meşgûl... dedi, arka tarafta, havuzun kenarında oturan müşteriler oynuyor...

Bunun üzerine kadın canı sıkılmış bir tavlâyı oyuna başlattı. Yan gözle onlara bakıyordu. Erkek çok iyi oynuyordu. Kadın hiç oyun bilmiyordu, lâkin kendisine gayet iyi zar geliyordu. Bu güzel zarları da, fena oyunu ile berbad ediyordu. Bu gidikle kocası kendisini pek çabuk mars edecekti. Bir aralık erkek muzaffer bir tavlâyı:

— O... dedi, mükemmel!.. Senin şu taşını kırıp üstünde güzel bir kapı yapabilirim!..

Kocasının bu sözü üzerine kadın gözlerini açtı:

— Nasıl?.. O taşımı mı kıracağım?.. Hele kır da görümlü... Ne haddine düşmüş... O taşımı kırmağa kalkarsan gözünü çıkarırım vallahi!..

Erkek ne yapacağını şaşırılmış gibi bir tavlâyı:

— İyi amma karıcığım, böyle tehdidle oyun oynanır mı?.. Bana güzel bir zar geldi. Senin taşını kırıp üzerinde kapı yapacağım... Bunda tehlide kalkışacak ne var?.. Müsaadenizle taşı kırıyorum...

Kadın taarruza hazırlanmış dişi bir kaplan gibi:

— Hele... Hele... O taşı kırдыңın görürsem kıyametleri koparırım!.. Kafanı kırarım!..

— Lâkin yavrum böyle oyun oynanmaz ki!.. Oyunda elimde düşen fırsatlardan istifade edememsem, onun tadı kalır mı?..

Bu söz üzerine kadın kızmıştı:

— Zaten sen böylesindir!.. Elime fırsat düştü mü?.. Katliyen onu kaçırmak istemezsin. Karşındakinin zayıf tarafını buldun mu hemen faaliyete geçersin!.. «Bana güzel zar geldi ama, haydi bir kibarı edeyim de karıcığımın şu taşını kırmayayım» der misin? Nerede sende o incelik?.. Nerede?..

Erkek şaşkın:

— Canım tavlâ oyununda da böyle şeyler düşünülür mü? İnsana zar gelir!.. Karşındakinin açık bir taşını görse kırar!.. Böylece oyunu alır!.. Müsaadenizle ben bu taşı kırıyorum.

Kadın köpürdü:

— Vallahi Şevki fena olursun!.. O taşına dokunma!.. Ben orada kapı yapacağım!.. Sonra seni pisman ederim.

Tehdid müthişti. Adamcağız o kadar güzel zar geldiği halde, karısının taşını kırmadı.

İş yalnız bu kadarla kalsa ne ise... Fakat erkeğin eline oyunda her fırsat düştükçe karşı tehlide başlıyordu:

— Oraya kapı yapmıyacaksın!.. Sana söylüyorum, anlamıyor musun?.. Orada kapı istemem!.. Yapma diyorum sana!..

Hayatında hiç böyle bir tavlâ oyunu seyretilmemiştim. Kadıncağız oyunda bile kocasına her dediğini yapıyor, ona göz açtırmıyordu.

Tabii bu tarzda oynadıkları için kadın dört oyun almıştı. Halbuki kocası bir oyun bile kazanamamıştı.

Bir aralık onların yanlarına bir tanıdıkları yaklaştı. Masalarına oturdu. Tavlâ oyununu seyretmeğe başladı. Artık erkek rahatı. Karısı, masalarında oturan misafirlerinin yanında kendisini: «O taşı kırma!.. Orada kapı yapma!..» tarzında sözlerle tehdit edemezdi. Nitekim kendisine gene pek iyi bir zar gelmişti. Karısının iki taşını birden kırabilirdi. Buna da hazırlanıyor gibiydi. Fakat kadın, masanın altından iskaripinlerinin sivri uçları ile kocasının ayağına şiddetli bir tekme yerleştirdi. Erkek karşısındakinin taşlarını kırmaktan vazgeçti. Gayet berbad bir tarzda oynadı ve yenildi.

Tavlâyı kapatırken kadın:

— Lâkin şu tavlâ ne zevkli bir oyundur değil mi?

Diye soruyordu. Kocası:

— Evet... dedi, pek zevklidir!.. Pek ziyade!..

— Bana şimdi bir çift çorabı alacağsın değil mi?

— Ne çorabı yavrum?..

— A... Rica ederim, ben seni yenersem

Hikmet Feridun Es

Izmirde fuar hazırlığı

Izmir (Akşam)

Onuncu İzmir fuarı hazırlıklarına devam ediliyor. Bu sene fuar

muhtelif eğlence vasıtalarının fazla

laştırmalarına ehemmiyet verilmektedir.

Açık hava tiyatrosunda İstanbul Şehir

tiyatrosu, halk opereti ve Ragid Rıza trupu, fuar

mevsiminde temsiller vereceklerdir. Perili ev, şeytanlar

pavyonu, labirent, alp tepesi, hayvanat ve nebatat

bağçeleri, suni gölde sandal ve gondol âlemleri gibi tesisler,

yenilerle zenginleştirilecektir. Hayvanat bahçesindeki

maymunlar pavyonu, bazı ilâvelerle genişletilmiş, üç tane sevimli

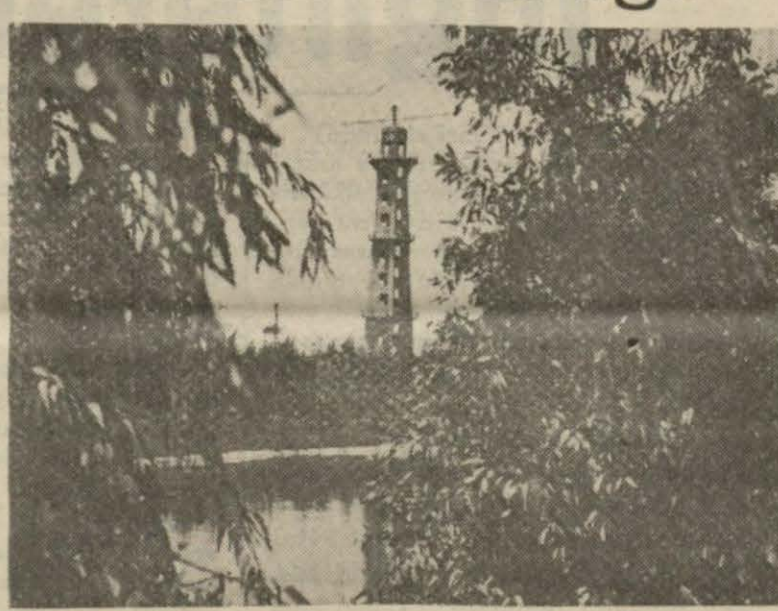
maymun daha, bu pavyona konuştur. Zingal ormanlarında bulunmuş iki küçük

ay daha getirilmiş, yuvalarına konuştur.

Çeşitli hayvanlar arasına yeni getirilen bir ceylan daha ilâve edilmiştir. Karaca, geysik, yüzlerce tavşan, tilkiler, çakallar zi-

yaretçilerin sekerleme ve yemishlerine alışmış ve pavyonlarının telörgüleri kenarından ayrılmaz olmuşlardır.

Kültür park sahasında bilhassa spor tesislerine ehemmiyet verilmektedir. Kapalı

Kültürparkta suni göl ve paraşüt kulesinden bir görünüş

atış poligonu, tenis klübü ve kortları yanında atlı spor klübü binası da yükselmeye başlamıştır. Bunların yanıbaşında kapalı atış poligonunda kız ve erkek gençlerin hergün atış talimleri yaptıkları görülüyor. Paraşüt kulesinde de gençlerin faaliyetleri hızlanmıştır. Bu sene fuar mevsiminde İzmirde yapılacak muhtelif mühim spor temaları için zengin bir program hazırlanmaktadır.

Bu program, yakında beden terbiyesi genel direktörlüğünün tasdikine arzolanacaktır. Fuar sahasındaki pavyonlardan ekserisi

şimdiden kiralanmıştır.

İhtiyat yoklamaları

Beyoğlu Yabancı Askerlik Şubesinden: İhtiyat yoklamaları için tayin olunan müddet bitmek üzeredir. Beyoğlu ve

Besiktas bölgelerindeki yabancılardan şimdiye kadar yoklamalarını yaptırmamış olanların cumartesiden maada her

gün öğleden evvel şubeye gelecek yoklamalarını yaptırmaları lazımdır. Haziran sonuna kadar gelmeyenlerin kanun

mucibince cezalandırılacağı ve öğleden sonra hiçbir müracaatın kabul olunmayacağı ilân olunur.

Sarıyer: askerlik şubesinden: Sarıyer şubesi ihtiyat eratının 940 senesi yoklamaları için verilmiş müddet bitmiştir. Meşru mazeret dolayısıyla tebliğ edilmiş

günlerde gelememiş olanlardan 311-315 doğumların 21 haziran, 316 - 320 doğumların 26 haziran, 326-331 doğumların 27 haziran 1940 günlerinde şubeye

müracaatları ve bundan sonra müracaat kabul edilmeyerek yoklamalarını yaptırmamış olanlar hakkında kanuni

muamele yapılacağı tekrar ilân olunur.

Bir çift çorap alacağın ya... Adamcağız hayretler içinde:

— Öyle birşey konuşmuş mu idik?.. Hiç hatırlamıyorum amma pek öyle olsun... dedi.

Karısı muzaferane gülerek ilâve etti:

— Hep de tavlâda seni yenerim Şevki!.. Tevekkelli şu tavlâ için «zekâ oyunudur» dememişler!..

Hikmet Feridun Es

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika No. 95

Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Buhara uleması bir araya toplanarak Cengiz Hana hoş geldin, demek için bir heyet gönderdiler

Harzem ili her taraftan Moğol ordularıyla sarılmıştı. Semerkandın müdafaasına Özcan İmad bakıyordu. Sultan Mehmed ümidini tamamiyle kesmemişse de, oğullarından da büyük yardımı beklemiyordu.

Harzem tahtının yıkılmasına en çok, hiç şüphe yok ki, Gayer hanla Türkân hatun sebep olmuştu. Gayer han, Türkân hatun tarafından çok müdafa edilmiş ve yaptığı

fenalıklara her zaman gözi yumulmuştu. İmad, Semerkand şehri biraz daha daralacak ve muhasara edilecek olursa, bir yandan yolunu bulup — İso il birlikte —

Buharaya kaçmağa karar vermişti. İmad, bu kanlı döğüşler başlarken, hâlâ Arap dilberini seviyor ve onsuz yaşayamayacağını

anlıyordu.

Türkân hatun — Gayer hanın gözlerine kızgın gümüş aktıldığını duyunca — fena halde hiddetlenmiş ve:

— Bu Moğollara haddini bildirmek sırası geldi. Şehir içindeki Tajiklerle diğer yabancıları silâhlandırıp Moğollar üzerine

sevketmeliyiz.

Diye bağırıyordu. Gerçek, şehir içinde bir hayli yabancı vardı. Sultan Mehmed de bunların silâhlandırılmasını düşünmemiş değildi. Fakat Özcan:

— Biz, bu adamlardan, zarardan başka birşey beklemeliyiz.

Demişti. Türkân hatun, Özcanı dinlemedi:

— Silâh verin, para verin, yiyecek verin Tajiklere!..

Diyecek, aslanlar gibi kükremeğe başladı. Tajiklere silâh verdiler, yiyecek verdiler, para verdiler. Ve surlara dağıttılar.

Şehir içinde silâhlanan ve surlara dağıtılan Tajiklerin mikdarı otuz bini buluyordu. Halbuki, Moğollar şehir civarına

altmış bin atlı ile gelmişlerdi.

Semerkandda on bin kadar da Harzem askeri vardı. Sultan Mehmed şehri — Moğollara karşı — bu kuvvetle müdafa edebileceğini sanıyordu.

Buharada doğranan zenginler!..

Bu sırada, Cengiz han, Semerkand civarından, Buharaya yetişen diğer ordusuna yardımına koşmuştu. Burada Cengiz

oğlu Tuli, babasını bekliyordu. Buharalılar Cengiz'in şehre yaklaştığını duyunca kalelere sığındılar, müdafaaya başladılar. Cengiz, Buharadan önce (Zigok) kale-

sini ele geçirmek istedi.

Cengiz şehri tahrip etmemek için, ilkönce Zigok halkına, mabeyincisi Danışmend gönderdi:

— Bu adamlara söyle!.. Bana tabi olurlar ve başlarını eğerlerse, burunları kanamaz; mallarından canlarından emin olabilirler, dedi.

Danışmend müslümanı. Ehali onu görünce: «Putperestlere hizmet eden şu herifi öldürelim!» diye bağırarak, Cengizin elçisini öldürmek istediler. Fakat, Danışmend, ehaliye hitaben:

«— Ben, müslüman oğlu müslümanım. Sizin hayatınızı kurtarmağa geldim. Cengiz han kapılarınızı önünde bekliyor. Mukavemet edelim dersiniz, şehir kana boyanır. Teslim olursanız canınız ve malınız emniyettedir.»

Dedi. Zenginler teslim olmak fikrinde değillerdi. Gıyas, Cengiz gelmeden Buhara şehrinin valiyi bırakarak kaçmıştı.

Zigok halkı, teslim olmağı muvafık bularak, Cengize bir heyet ve birçok hediye gönderdiler; kaleyi ve şehri teslimine hazır olduklarını bildirdiler.

Cengiz han hükümet adamlarının bizzat gelmediklerinden kızarkı:

— Ayağıma gelsinler!.. Neden ordumu ve beni karşılamağa çıkmadılar? diye haykırı.

— Masume!.. Söylediklerin doğru... Çok gayret ve cüret sahibi olmamız lazım!.. Sabretmemiz de icap edecek!.. Ailelerimiz arasında herhalde korkup bir sır var!.. Bizi birbirimizden ayırıyor,

— Ne gibi?

— Annem bana sabır ve ümid tavsiye etti. O sır her neyse seninle benim aramda aşılmasın bir mani teşkil edemeyeceğini sanıyor. Maamafih, Masumeciğim, sen ki benim nişanlımsın, dinle!.. Şayet aşkımız, sadakatımız, tahammülümüz bu halî aşmamıza imkân vermezse!..

Kız, heyecanla:

— Ne yaparsın?

Erkek başını salladı:

— Tahsil beni dinsiz yapmadı!.. Müslüman olmasaydım intihar ederdim!.. Fakat şimdiki haleti ruhiyeme göre, başımı alırım, ecebi memleketlere, belki de Afrikaya, cenubî Amerikaya giderim!..

Masume, perişan bir haldeydi.

Erkek:

— Ondan sonra sen saadetini başka birle temin edebilir misin?

— Böyle bir şeye imkân mı var?.. Hayır, hayır!.. Esasen verdiğin karar beni hayrete düşürüyor!.. Senin ola mazzam ben kendi hesabıma ölmeğ

tercih ederim.

Ve, hazin hazin içini cekip:

— Ne müthiş!..

Genç erkek:

— Şayet arada sen olmasaydın, allenle benim aramda can çıkardı!.. dedi.

— Allah esirgesin!.. Aman yarabbi!.. Ne facia!.. Ne esrar bunlar!.. Bir şey biliyorsan anlat kuzum!.. Ne oldu, ne var?.. Kâbus içinde gibi yaşıyorum!.. Annemle babam ortaya çıkmıyor!.. Adeta benden kaçıyorlar!.. İhtimal bu görüşüşümüz de sonuncudur!.. Lâakal uzun bir zaman için karşılaşamayacağız!.. Ne müthiş şey!.. Ne müthiş!..

— Asla.

— Halbuki baban, senin üzerinde çok müessirdir.

— O ancak benim saadetimi düşü-

Esrarlı Yüzük

AŞK ve MACERA ROMANI

Tefrika No. 10

Nakleden: (Vâ - Nû)

Zira şayet kayacak olursa yuvarlanır, giderdi.

Masume, bu ince ve çevik vücuda alâkayla baktı.

Acaba zihnini mi oynatıyor?... Tanıdı!

Kayalardaki adam, şimdi biraz daha genişçe yer bulmuştu. Ne kadar daha emek sarfetmesi lazım geldiğini anlamak ister gibi başını kaldırdı, baktı.

Kız:

— Hayri! - diye kekeledi.

— Evet... Benim... Korkma!.. Bu tenhâlıkta delikanlının talî sesi kulağına ne kadar hoş gelmişti.

— Hayri!.. Aman tehlikeli bir yerdesin!.. Gidip bir ip bulayım!..

— Hayır, hayır!.. İstemez!..

— Aman yarabbi!.. Ya düşersen!.. Güzel yüzü, elbisesi gibi membeyaz kesilmişti. Parmakları titriyordu.

Delikanlı onu temin etti.

— O kadar sakınım ki, korkma!.. Hiç başım dönmüyor!..

— Bilmiyor musun sanki?..

— ...

— ...

Biran ikisi de sustular!.. Birbirlerini seyretiler!.. Bulundukları tehlikeyi unutmus gibiydiler!.. Hatta kendilerini böyle korkup teşebbüslere atan meşum macera dahi akıllarından biran çıktı.

Kızın siyah ve delikanlının mavî gözleri karşılıklı birbirini büyülemiş gibiydi. Nazarları ayrılmıyordu.

İlk konuşan kız oldu:

— Niçin bu deliliği yapıyorsun, Hayriciğim!

— Çünkü seninle konuşmam icap ediyor. Halbuki anneme yemin ettim!..

— Ne diye?

— Sizin evinize ayak basmıyacağım diye.

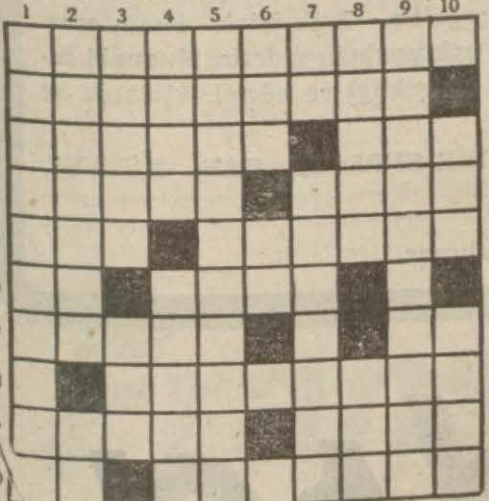
Kız, ümitsizlikle:

— İş bu raddelere mi vardı,

— ...

Hayri bir müddet bir şey söylemedi. Azıcık daha tırmanmanın imkân-

BULMACAMIZ

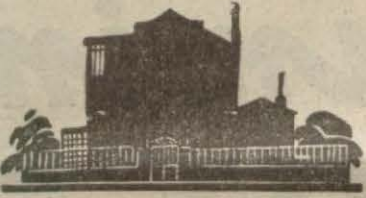

Soldan sağa:
1 — Bir renk.
2 — Acılaşıyor.
3 — Arâ - Kaya parçası.
4 — Alâmetler - Medhetme.
5 — Garmekten emir - Tersî plâvın ip-tidai ma'desidir.
6 — İntikam hissi - Şef.
7 — Ahid - Tersini kasap satar.
8 — Tersî taammüden demektir.
9 — Sonuna «T» gelirse muvakkaten ve-tilir - Hayvan cesedi.
10 — Tersî beyazdır - Hapşu yapar.
Yukarıdan aşağı:
1 — Siyah mintan.
2 — Acul - Su.
3 — Salatahik - Vüsat.
4 — Balık ağlarının dolanması - Tersî Fehmedir.
5 — İztirab içinde bulunmak.
6 — Almanyada bir muntaka - Tersî kü-çük mağaradır.
7 — Nida - Üstünde susam var.
8 — Kâtibladil - Sarmaktan emir.
9 — Bir nevi taş.
10 — Kekremsî bir madde - Lokman ruhu.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:
1 — Diyarbakır, 2 — İyîmuamele, 3 — Viraj, Erak, 4 — Alma, Arasa, 5 — Neide-lim, 6 — Ensal, Kere, 7 — Em, Ratat, 8 — İik, it, 9 — Baldmesafe, 10 — İmzaedilen.
Yukarıdan aşağı:
1 — Divanegibi, 2 — İyilen, Lam, 3 — Yirmisekiz, 4 — Amaadam, Da, 5 — Ruş, El, Ame, 6 — Ba, Al, Ed, 7 — Amerika, Si, 8 — Keramet, Al, 9 — İlas, Raife, 10 — Re-kabetten.

Ev, Apartman kiralamak için

«Akşam»ın KÜÇÜK İLANLARI En süratli ve en ucuz vasıttır.

AKŞAM Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnabi
SENELIK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Cemazilellev 10 — Hızır 43
S. İmsak Güneş Öğle İkinci Akşam Yatsı
E. 6,24 8,45 4,32 8,33 12,00 2,04
Va. 2,07 4,28 12,15 16,16 19,43 21,47

İdarehane: Babıâli civarı Acımsuluk sokak No. 13

Doktor

Bahaddin Lütfi Varnalı Operatör Ürolog

Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, İş Bankası karşısında, Emir Nevruz sokağı Panaiya apt. No. 2. Telef. 42203

Göz Mütehassısı
Dr. Şükrü Ertan
(Çağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 5 doktor Osman Şerafeddin apartmanı)
Telefon: 22566

İzona
SAC SABUNU
Saçlarınızı muhafaza için harikolade tesirini ilk kullanışta göreceksiniz.

Emniyet Sandığı İlanları

Satılık otomobil

937 Model Master Döüks Şevrole markalı ancak 32.000 kilometre yapmış temiz işler vaziyette bir otomobil açık arttırma suretile satılacaktır. Arttırma 24/Haziran/940 tarihine düşen pazartesi günü saat 14 te Sandık binasında satış salonunda yapılacaktır. Otomobil arttırma gününe kadar Nisantasında Şairnigar sokağında Türk garajında her gün görülebilir. Satış günü otomobil Sandık binası önüne getirilecektir. Müzayedeye iştirak için 150 lira pey verilmesi ve bedelin, derhal peşin ödenmesi şarttır. İsteklilerin satış gününde Sandık binasındaki satış salonunda hazır bulunmaları. (4871)

★ İstanbul Belediyesi ilânları ★

Mzbaha Et nakliyatı işlerinde kullanılmak üzere lüzumu olan 14 adet uzun ve 6 adet kısa kamyon Karoserisi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Mecmu'unun tahmin bedeli 19.000 lira ve ilk teminatı 1425 liradır. Şartname 48 kuruş mukabilinde Fen işleri müdürlüğünden alınacaktır. İhale 1/7/940 pazartesi günü saat 15 de daimi encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, 940 yılına aid ticaret odası vesikaları ile 2490 numaralı kanunun tarifati çevresinde hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 e kadar daimi encümene vermeleri lâzımdır. (4818)

Vali Konağı Bodrum katında yaptırılacak tamirat 2490 numaralı kanunun 46 ncı maddesinin L fıkrasına tevfi kanunla pazarlıkla yaptırılacaktır. Keşif bedeli 3937 lira 93 kuruş ve teminatı 590 lira 68 kuruştur. Keşif ve şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 21/6/940 cuma günü saat 14 de daimi encümende yapılacaktır. Taliplerin teminat makbuz veya mektupları, ihale tarihinden 3 gün evvel Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet ve 940 yılına aid ticaret odası vesikaları ile ihale günü muayyen saatte daimi encümende bulunmaları. (4984)

Süleymaniyede Evkaf müzesinin altındaki eski Kervan Sarayının tamiri 2490 numaralı kanunun 46 ncı maddesinin L fıkrasına tevfi kanunla pazarlıkla yaptırılacaktır. Keşif bedeli 14686 lira 25 kuruş ve teminatı 2202 lira 94 kuruştur. Keşif ve şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 21/6/940 cuma günü saat 14 de daimi encümende yapılacaktır. Taliplerin teminat makbuz veya mektupları, ihale gününden 3 gün evvel Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet ve 940 yılına aid ticaret odası vesikaları ile ihale günü muayyen saatte daimi encümende bulunmaları. (4985)

İstanbul Belediyesi, İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

Ald olduğu iş	Zarfların açılma Günü Saati	Eksiltme şekli
159 adet Ampermetre	»	»
37 » Voltmetre	29/7/940 15	Kapalı mektupla teklif
4 » yazıcı voltmetre	»	»
2 » Makisagraf yazıcısı	»	»
105 adet cereyan redüktörü	25/7/940 15	»
5 » tevtür transformatorü	»	»
1 — İhaleler yukarıda yazılı gün ve saatlerde Metro hamun 5 inci katında toplanacak komisyonda yapılacaktır.		
2 — Her iki işe aid şartnameler levazım müdürlüğünden parasız olarak tedarik edilebilir.		
3 — Teklifler zarfların açılma gününe kadar idaremez levazım dairesine tevdi edilmelidir.		(4855)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Metre mik'abı muhammen bedelli (50) elli lira olan takriben 3.500 metre mik'abı çam kereste 2/7/1940 salı günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankara da idare binasında satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin (10.000) on bin liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Şartnameler (875) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (4941)

Kütahya Vilâyetinden:

Vilâyet matbaası için 63 X 95 eb'adında ve otomatiksiz ve saatte 1500 - 2000 baskı yapan az kullanılmış bir makine satın alınacaktır.
1 — Muhammen bedelli 2500 liradır.
2 — İhale 28/6/940 cuma günü saat 15 de vilâyet makamında toplanacak daimi encümen huzurunda ve açık eksiltme suretile yapılacaktır.
3 — Şartnamesi her gün daimi encümen kaleminde görülebilir.
4 — Talip olanların mezkûr gün ve saatte muvakkat teminatlarla vilâyet daimi encümenine müracaatları ilân olunur. (4894)

Münakalat Vekâletinden:

1 — Aşağıda mikdarı yazılı (1700) lira muhammen bedelli (7) kalem elbise ve sairenin 5/Temmuz/940 cuma günü saat (10) da vekâlet levazım müdürlüğünde açık eksiltmesi yapılacaktır.
2 — Muvakkat teminat (227) lira (50) kuruştur. Şartname ve nûmuneleri levazım müdürlüğünden parasız olarak alabilirler.
3 — İsteklilerin kanuni vesaikle birlikte aynı gün ve saatte komisyonunda bulunmaları. (2794) (4832)

Adet	Takim	Cinsi
—	47	Elbise maa kasket
—	13	İş elbisesi
13	—	Erkek paltosu
6	—	Kadın mantosu
—	6	Kostüm tayyör
6	—	Baş örtüsü
4	—	Boy muşambası

Darphane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden:

1 — 65 ton sömli kok ve 70 ton «Kriple» maden kömürü açık eksiltme ile ve 350 ton «Karabük» İzabe koku kapalı zarf usulile satın alınacaktır.
2 — Bunlardan sömli kokun muhammen bedeli 1482 ve muvakkat teminatı 111,15 lira ve kriplenin bedeli 1050 ve teminatı 73,75 lira ve kokun bedeli 9450 teminatı 708,75 liradır.
3 — Sömli kokun eksiltmesi 24/6/1940, kriplenin eksiltmesi 25/6/940 ve kokun eksiltmesi 26/6/940 günleri saat 14 de idaremezdeki komisyonunda yapılacaktır. Bu eksiltmelere girmek isteyenler 2490 sayılı kanun muayibince İbrazına mecbur oldukları vesalk ile muvakkat teminatı eksiltme günlerinde muayyen saatte kadar mezkûr komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. İzabe kokuna ait teklif mektubu kapalı ve mühürlü bir zarf ile eksiltme saatinden bir saat evveline kadar verilmiş olacak ve mukabilinde makbuz alınacaktır.
4 — Şartnameler 10/6/1940 tarihinden itibaren her gün idareden verilir. «4653»

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Vanıköyde kurulacak bir adet muhavvile merkezi binasının inşası kapalı mektupla fiyat istemek suretile eksiltmeye konulmuştur.
2 — Bu işe aid şartnameler idarenin levazım müdürlüğünden parasız tedarik edilebilir.
3 — Eksiltme 28/6/940 cuma günü, saat 11 de Metro han binasının 5 inci katında toplanacak olan arttırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır.
4 — Muvakkat teminat 1861 liradır.
5 — Teklif mektuplarının şartnamedeki tarif dairesinde hazırlanarak ihalenin icra kılınacağı saatte kadar 4 üncü kattaki komisyon kâtipliğine imza mukabilinde verilmiş olması lâzımdır. «4870»

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

İdare müstahdemini için yaptırılmış olan elbiselerin kasket ve yakalarına konulmak üzere 3492 adet müvezziller için yaka işareti 5150 adet P. T. T. 943 adet hatbakıcı, 240 adet odacı yaka işareti yaptırılması işi müteahhit nam ve hesabına açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 24/6/940 pazartesi saat 15 de B. Postahane karşısında Valde hanının ikinci katında P. T. T. muhasebecilik odasında toplanacak komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedel 1235 lira 79 kuruş muvakkat teminat 92 lira 78 kuruştur. Taliplerin olubaptaki nûmunelerini ve şartnamesini görmek ve muvakkat teminatını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr müdürlük idari kalem levazım kısmına eksiltme gün ve saatinde de 940 senesi için müteahhit ticaret odası vesikası ve muvakkat teminat makbuzları ile birlikte komisyonunda müracaatları ilân olunur. (4774)

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100. 000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 » 500 »	2,000 »
4 » 250 »	1,000 »
40 » 100 »	4,000 »
100 » 50 »	5,000 »
120 » 40 »	4,800 »
160 » 20 »	3,200 »

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci Kanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Deri ve Deri sanayii yardımcı maddeleri ihtilâtçılar Birliği Limited şirketinden:

Şirketin 14/6/940 tarihli heyeti umumiye toplantısında kanunun emrettiği nisabı ek-seriyet hasıl olmadıktan atideki ruznamenin müzakeresi için hissedarlarımızın 22 temmuz 940 pazartesi günü saat 15 de Ömerabit hanındaki içtima salonunda hazır bulunmaları rica olunur.

Ruizname: Limited şirketin tasfiyesi.

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

17 Hazirandan 24 Hazirana kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rihimler

Karadeniz hattına	—	Salı 12 de (Tari), perşembe 12 de (Cumhuriyet) ve pazar 16 da (Ankara). Galata rihimından.
Bartın hattına	—	Salı 18 de (Ügen), cumartesi 18 de (Antalya). Sirkeci rihimından.
İzmit hattına	—	Salı, perşembe ve pazar 9.30 da (Uğur). Tophane rihimından.
Mudanya hattına	—	Pazartesi 13, salı 9.50, çarşamba, perşembe, cuma 16 da ve pazar 8.15 de (Trak). Ayrıca cumartesi 14 de ve pazar 19 da (Marakaz). Galata rihimından.
Bandırma hattına	—	Pazartesi, çarşamba ve cuma 8.15 de (Marakaz). Galata rihimından. Ayrıca çarşamba 20 de (Antalya), cumartesi 20 de (Antalya), cumartesi 20 de (Ügen). Tophane rihimından.
Karabiga hattına	—	Salı ve cuma 19 da (Seyyar). Tophane rihimından.
İmroz hattına	—	Pazar 9 da (Tayyar). Tophane rihimından.
Ayvalık hattına	—	Çarşamba 15 de (Kemâl), cumartesi 15 de (Bartın). Sirkeci rihimından.
İzmir sür'at hattına	—	Pazar 11 de (İzmir). Galata rihimından.
Mersin hattına	—	Not: Vaziyeti hazır dolayısıyla Mersin hattı seferleri iş'arı ahire kadar yapılmayacaktır. (4982)

Not: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı Acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteliği	—	Galata rihitimi, Limanlar Umum müdürlüğü binası altında.	42362
Galata Şube Acenteliği	—	Galata rihitimi, Mıntıka Liman Reisliği binası altında	40133
Sirkeci Şube Acenteliği	—	Sirkeci, Yolcu Salonu.	2274/1

Hava Okulu Komutanlığından:

Hava okulları talimatının 86. maddesinde yazılı şartları haliz istekliler dilek kâğıdı ve vesikaları ile Temmuz başlangıcından Ağustos sonuna kadar okula baş vururlar. Okulun bulunduğu yerin dışında bulunanlar dilek kâğıtları ile vesikalarını posta ile okula gönderirler. Ve alacakları karşılığa göre hareket ederler.

Madde 86 — Hava okulu gedikli kısmına girme şartları şunlardır:

- Türk olmak.
- Orta mektep (Lise sekizinci sınıf) tahsilini bitirmiş en az 16 ve en çok 20 yaşında olmak. Evli bulunmamak.
- Sihhi vaziyeti uçuculukta ve uçuş işlerinde kullanılmaya elverişli olduğuna dair mütehassısları tamam olan bir hastanede sıhhat heyeti raporu olmak. Boy 1.65 den aşağı olmayacaktır.
- Dışarda bulunanlar: Bulundukları yerin askerlik şubesine müracaatla muayeneye gönderilirler. Tam teşkilâtli sıhhi heyet bulunan yerlerde c yerin en büyük kumandanına müracaatla muayeneye gönderilirler.
- Ahlâkı sağlam olduğuna ve hiç bir surette suçlu ve mahkûm olmadığuna dair bulundugu yerin emniyet müdürlüğünden veya polis amirliğinden tasdikli vesika göstermek.
- Okula alınacak okuyucular, Gedikli erbaşlar hakkında 2505 sayılı kanun mucl-bince muamele göreceklarinin, mektebi bitirdiklerinde 12 yıl müddetle hava gedikli erbaş olarak vazife göreceklarinin teahhüt etmek.
- F) Okula yapılacak seçme imtihanında kazanmak.
- H) İstekli adedi çok veya imtihanını kazananlar alınacak miktardan fazla olacak olursa bunların içinden riyaziye bilgileri daha iyi ve yabancı dil bilenler yenlenir. Hava okulları okuyucuları askeri ilceler okuyucuları gibi yedirilir. Ve giydirilir. Kitap ve diğer ders için lazım olanlar parasız verilir.
- V) Talipier arasında 16, 18 yaşında olanlar pilotluğa ayrılır. Kabiliyeti görülmeyenlerle 20 yaşına kadar olanlar ihtisas gediklisi olurlar. Kabiliyetlerine göre makinist, Tel-siz, Foto, Atıcı, Bombardmanlar olarak yetitilirler. (2116) (3741)

Yüksek Mühendis mektebi satın alma komisyonundan

Mektebimize kapalı zarf usulile «30000» kilo dağlık ve kuzu eti alınacaktır. Beher kilosunun bedeli «50» kuruş ve ilk teminatı «1125» liradır. Eksiltmesi 24/6/940 saat 16 da mektepte yapılacaktır. (4874)

FOSFARSOL

KAN, KUVVET İSTİHA Şurubu

FOSFARSOL, Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücutte devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak asabi buhranları, uykusuzluğu giderir. Muannid in-kabazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zattirriye, Sıtma nekahatlerinde, Bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayani hayret faldeler temin eder.

FOSFARSOL'un Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLİ BİR SURETTE KAN, KUVVET, İSTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sihhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

SAĞIRLARA

Sağırılığı az masrafla, sıkıntısız, müşkülatsız ve zahmetsiz bertaraf edebilmek için Londradan yeni getirttiğimiz **VİBRAPHONE** cihazlarını kullanınız.

VİBRAPHONE SAĞIRLIĞI NASIL GEÇİRİR?

İsimli Kataloğu

Müessesemizden

İsteyiniz.

Adresinize **DERHAL** parasız gönderilecektir.

Büyük iddialarda bulunmuyoruz. Mucize vadetmiyoruz. Ümitsiz ahvalde ümit uyandırmak niyetinde değiliz.

FAKAT ŞUNU KATİYETLE SÖYLÜYORUZ

Eğer SAĞIRLIĞINIZ umumî sebeplerden ileri gelmiş ise tarihi ne kadar eski olursa olsun **VİBRAPHONE** sizi tedavi edecektir.

VİBRAPHONE

tedavisi fennî imkânlar haricinde kalan çok nadir sağırıklar müstesna olmak üzere, diğer bütün kulak arızalarının çaresidir.

VİBRAPHONE' da tel, bateri veya elektrikli bir teferruat yoktur.

VİBRAPHONE başkaları tarafından hemen hemen görülmeyen ve taşıyan tarafından unutulmuş bir cihazdır.

**EVİNİZDE 30 GÜN MÜDDETLE
TECRÜBELER YAPMAK İÇİN
MÜESSESEMİZDEN HUSUSÎ ŞE-
RAİTLE BİR ÇİFT VİBRAPHONE
ALABİLİRSİNİZ.**

VİBRAPHONE Türkiye Umum Mümessilliği: Galata Nazlı Han No. 5-6 İstanbul. Telefon: 40553

Santa

Herkes bilhassa çocuklar tarafından alınması gayet kolay müessir bir müstahzardır

Barsak Solucanlarına

karşı gayet tesirlidir. Barsak solucanlarının büyüklerde ve Küçüklerde sebep olacağı tehlikeler göz önüne alınarak solucan hastalıklarında bunu kullanmaları faydalıdır.

Hekimlerimize ve halkımıza tavsiye edilen bu müstahzar her eczanede bulunur.

Kutusu 20 kuruştur.

Sihhat Vekâletinin müsaadesini haizdir. Reçete ile satılır.

Gripden Sonra

En Mükemmel Kuvvet İlâcı...

En eski Malaga şaraplarından istihzar edilmiş olan **QUINIUM LABARRAQUE**, Zayıf ve Kansızlarla hali nekahatte bulunanlar ve fazla çalışmadan yorgun düşenler ve Gripten kalkanlar için en mükemmel kuvvet ilâcudur.

Yemeklerden sonra bir Likör kadehi miktarı iktisabı kuvvet ve iyadei Sihhat için kâfidir. Tesiri mücerrep ve Paris Tıp Akademisi tarafından tavsiye edilen

QUINIUM LABARRAQUE

Şarabı en mükemmel muhafazıdır.

Deposu: Galata, Gümrük sok. No. 36
Her Eczanede Satılır

İstanbul piyasasının merkezinde (Kıymetli bir mülk almak isteyenlerin nazarı dikkatine)

İstanbul Sultanhamam Hobyar mahallesinin Âşirefendi kütüphanesi so-lâhında 30-32-34 kapı unmaralı Küçük Ticaret Hanı (eski Selânik bankası denmekle maruf) 940/20 dosya numarasile ve izaleyi şüyü suretile temmuz ayının 3 üncü çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar el-yem Sultanahmedde Tapu dairesinin alt katında bulunan Birinci sulh hukuk hâkimliği tarafından satılacaktır.

Han 339 metre murabbai üzerine mebnî ardiye ve mağazaları havi ve dört katlıdır. Arzu edenlerin müza-yede günü mahallinde bulunmaları.

Lokman hekim

(Dr. HAFİZ CEMAL)

Dahiliye mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri Pazar hariç her gün 2,5-6 Salı, Cumartesi 9,5-12 fukaraya T. 22398

Pudra

Balsamin KANZUK

Cazip ve sehhar kadın güzellik ve letafetinin ideal muhafızdır.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ - Beyoğlu, İstanbul

Kızılay Cemiyeti Umumî Merkezinden :

1000 takım fanila don ve gömlek
17500 adet peçete
2500 adet Alüminyum bardak
2000 adet Matarabardak ve askı kayışı

Yukarıda, cins ve miktarları yazılı dört kalem eşya münakasa süre-tile mübayaa edilecektir.

Nümune ve şartnamelerini görmek için taliplerin her gün Yeni Postane civarında Kızılay Satış deposu Direktörlüğüne müracaatları ilân olunur.

Fanila don ve gömlekle peçetelerin ihalesi 18.6.940 Salı günü saat 10 da, Matarabardak ve Bardakların ihalesi ise 19.6.940 Çarşamba günü saat 10 da icra edilecektir.

AGIZ, BOGAZ İLTİHAHLARINDA, DİŞETİ KANAMALARINDA RİDA DİŞ SUYU NUN İLK OLARAK GARGARASI, BU İLTİHAHLARIN ŞİFASINI TEMİN EDER

Münakâlat Vekâletinden:

1 — Vekâlet otomobilleri için (2250) lira muhammen bedelli (9000) litre benzinin 8/7/940 pazartesi günü saat (10) da vekâlet levazım müdürlüğünde eksiltmesi yapılacaktır.
2 — Muvakkat teminat mikdarı (168) lira (75) kuruştur.
3 — Şartnamesi parasız olarak levazım müdürlüğünden alınabilir. İsteklilerin ka-nunî vesikalarile mezkûr gün ve saatte bulunmaları. (4891)

Boş iplik sandığı ve çul satılacak

Sümer Bank Birleşik Yün ipliği ve Dokuma Fabrikaları Müessesesinden:

1 — Defterdar Fabrikasında mevcut ve (müzayede tarihinden itibaren bir ay za-fında çıkacak sandıklar da dahil olmak üzere) tahminen 2000 adet boş iplik sandığı.
2 — Mikdarı beş ton kadar tahmin edilen kısmen yanık ve rütubetli çullar.
Açık artırma ile Defterdar Fabrikasında satılacaktır.
Sandıklar: 24/6/940 pazartesi günü saat 14
Çullar: 25/6/940 salı günü saat 14 de satılacaktır.
Arttırmaya iştirak edeceklerin ilk teminat olarak sandıklar için 165 ve çullar için 50 lirayı Katircioğlu Hanındaki müessese veznesine veya defterdar fabrikası veznesine arttırma başlamadan evvel yatırdıklarına dair makbuz ibraz etmeleri lâzımdır. (4953)

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden

Fabrikalarımızda her türlü demir, çelik, boru ve sair madenî aksamı paslanmak ve aşınmaktan muhafaza eden ve aynı zamanda tahta ve tuğla işlerinde de boya olarak kullanılan «SİYAH KATRAN BOYASI» imal edilmektedir. Alâkadarların müessesemize